

1 SAMOWIL

1 SAMOWIL 1

So Pamiliya i Ilkanah

Aden a sakataw a mama a aya ngaran iyan na si Ilkanah a mababaling sa inged a Ramah sii ko kapalawan a Ipraim. Wata sekaniyan o Yahoram a wata o Iliho a wata o Toho a aya wata o Sop a ped ko mbatabataa o Ipraim.

2 Aden a dow a kataw a karoma i Ilkanah a si Hanah ago si Peninah. Si Peninah na den a manga wata iyan, ogaid na si Hanah na da.

3 Oman ragon na pengganatan i Ilkanah so inged iyan ka pesimbaan iyan ago di niyan dii korbanan so Allah a Lebi a Mamaapaar roo sa Siloh a ron pepegimam ko Allah si Hopni ago si Pinihas a so dow a kataw a manga wata i Ili.

4 Igira a pekeoma so gawii a kapekorban i Ilkanah na penggomonan iyan sa ped ko sapo so karoma niyan a si Peninah ago so oman i isa a wata iyan a mama ago babay.

5 Ogaid na si Hanah na petekepen iyan so ipembegay niyan on ka kagiya pakatatayaan iyan, na da sekaniyan den pakambawataa o Allah.

6 Na si Peninah a dowaya iyan na lalayon iyan pekakatan si Hanah kaan iyan dii mapakaperangit sabap sa da den pakambawataa o Allah,

7 Na di den ai dii manggolaola oman ragon. Igira a petekedeg si Hanah ko Walay o Allah na pekakatan sekaniyan o dowaya iyan taman sa makasegad ago di den ken.

8 Na pegisean i Ilkanah a tig iyan a "Hanah, ino ka pesegad? Ino ka di ken? Ino mararata a ginawa ngka? Ba ako ngka di tomoa a di so kaadeni reka sa sapolo kataw a manga wata a mama?"

So Samaya i Hanah

9 Miyakaisa a gawii kagiya makapasad siran koman ago minom sii sa Siloh na tominindeg si Hanah. Samaoto na si Ili a aya imam na moontod ko korsi ko kilid o gimowa o Barombarong a Pesimbaan ko Allah.

10 Na sii ko kapapait ko niyawa i Hanah na pesegad sekaniyan sebenar a dii mangangarapan ko Allah.

11 Na misemaya den a tig iyan a "Ya Allah a Lebi a Mamaapaar, ilaya ngka bo so kararata a ginawa ko a oripen ka! Tatademi ako ngka! Di ako ngka pelipati! Ka o mbegi ako ngka sa wata a mama na imbegay aken a iklas reka ko langon a gawii o kaoyagoyag iyan, na di den potolan so bok iyan."

12 Na sii ko kapeteros iyan den mangangarapan ko Allah na pegilain i Ili so ngari iyan.

13 Pepangangarapan si Hanah sii bo ko poso iyan; pekekaog so manga modul iyan ogaid na di keneg so lagam iyan. Aya katao ron i Ili na mabeberreg sekaniyan,

14 Na pitero iyan on a "Ay katey a kapepamereg ka? Lebaden ka so arak ka!"

15 "Kena a ba ako mabeberreg, Kadnan ko," a inisembag i Hanah. "Babay ako ai a tanto a makandadamar a akal aken. Da ako makainom sa arak o di na pakabereg a panginginomen. Pepayagen ko baden so manga awid a akal aken ko hadapan o Allah.

16 Di ngka pemikira a so oripen ka i ba marata a babay. Ipepangangarapan aken sii so minitaralo a mimboboko ago ikekarata a ginawa ko."

17 "Baling ka den a mapipiya a ginawa ngka," a tig i Ili, "na pengnin ko a amponen o Tohan o Israil so pepangnin ka on."

18 "Mapamikir ako ngka sa limo," a inisembag i Hanah. Oriyan iyan na miyawa sekaniyan roo ago komiyan, na kena den a ba makaririmeng so paras iyan.

So Knimbawataan ki Samowil ago so Kinibegan on sii ko Allah

19 Teked a kapipita ko talondog a gawii na mimbawat siran ago miyamanimba ko Allah, na komiyasoy siran ko walay iran sii sa Ramah. Rimbang i Ilkanah si Hanah a karoma niyan na inampon o Allah so pangni niyan.

20 Da matey na miyaogat si Hanah ago mimbawata sa bago a mama. Bitowan iyan sa Samowil a tig iyan a "Piyangni aken sekaniyan ko Allah."

21 Miyaoma peman so gawii a dii kakorban i Ilkanah sii ko Allah oman ragon ago so kitomanen iyan ko samaya iyan on. Kagiya ka maoto na tomiyakedeg sekaniyan sa Siloh a rakes o langon o pamiliya niyan.

22 Ogaid na da onot si Hanah ka pitero iyan ki karoma niyan a "Amay den ka gomenek somoso so bago a mama na pagowiten aken roo sa kapekaadapa ko ron ko Allah, na roo sekaniyan den mbeling lalayan."

23 Na pitero on i Ilkanah a "Nggolaolaa ngka so lebi reka a mapiya. Sii ka den taman sa kanggenek iyan somoso; na mitoman bo o Allah so katero iyan!" Sabap roo na mitelimbagak si Hanah sa walay na rinitan iyan so wata iyan taman sa miyapakagenek iyan somoso.

24 Kagiya gomenek den somoso na inowit iyan so wata a bago a mama pen ko Walay o Allah sii sa Siloh, na initelon iyan on so isa a mama a sapi a telo ragon a idad iyan, so isa ka gantang a arina ago isa ka tagoay a ara.

25 Kagiya masombali iran so sapi na inowit iran so wata ki Ili

26 Na pitero on i Hanah a "Hey Kadnan ko, mataan den a saken so babay a tomitindog sii gowani ko obay ngka a pepangangarapan ko Allah.

27 Piyangangarapan aken angkai a wata na inampon o Allah so piyangni aken on.

28 Sabap roo na imbegay aken sekaniyan imanto a iklas ko Allah. Sii ko langon o kaooayagoyag iyan na papaladen sekaniyan ko Allah." Na sominimba siran roo ko Allah.

1 SAMOWIL 2

So Pangangarapan i Hanah

Oriyan iyan na miyangangarapan si Hanah a tig iyan a

"Mabababaya so poso aken sii ko Allah;
sabap ko Allah na miniporo so pangkatan aken.
Di aken dii kela so manga ridoay aken

ka ikapipiya a ginawa ko so kiyapanabangi ngka raken.

2 “Da den a soti a ba lagid o Allah;
da den a ba ngka rimbang;
da den a Lakongan a ba lagid o Allah.

3 “Geneki ngka so mala a kapetekabor ka
aya pen o ba ngka pakiteroon ko ngari i ka so kapagambog,
ka so Allah na Tohan a matao,
na petimbangan iyan so dii nggolaolaan o manosiya.

4 “Miyapotol so manga pana o manga babager a sondaro,
ogaid na so manga lolobay na makandiditar sa bager.
5 So miyanga oosog gowani na pekisokayan iran a ginawa iran a ipekowa iran sa
pangenengken,
ogaid na so miyanga aaor na di den keoran.
So babay a balek gowani na mimbabawata sa pito kataw a manga wata,
ogaid na sekaniyan oto a madakel i wata na kiyadaan den sa wata.

6 “Pepakapatay so Allah ago pepangoyag;
pepekaalogan sekaniyan ko kobor ago pepekabaton bo.
7 Pepakatomoken ago pepakamiskinen iyan so taw;
ipembaba iyan ago ipepangkat iyan.
8 Pembowaten iyan so miskin poon ko bayanek
na ipembayaw niyan so minindarainon poon ko manga ombi;
pepakatapiin iyan siran ko manga dato,
ka pepakaontoden iyan ko korsi a mipapangkat.

"Ka so manga onayan o doniya na palaya rek o Allah
a ron iyan miyabangon so doniya.

9 Pegipaten iyan so kapepaginetaw o manga kaom iyan,
ogaid na pekarenek so manga rarata sii ko maliboteng,
ka di pekadaag so taw a nggolalan ko bager iyan.

10 Siran oto a pesopak ko Allah na penga sasasa;
pendadalendegan iyan siran sii ko langit.
So Allah i pengokom ko pirowarowangan o doniya.

"Pekabageren iyan so dato a miyapili iyan,
na ipengkat iyan so gees o kiyaidinan iyan."

11 Oriyan iyan na mimbalingan si Ilkanah sa Ramah, ogaid na mitelimbagak so wata a si
Samowil a dii telagad ko Allah sii ko kapepenonogoa on o imam a si Ili.

So Manga rarata a Wata i Ili

12 So manga wata i Ili na manga rarata a mama; di iran itatapien so Allah

13 Aya pen o ba so manga taritib o imam mipantag ko sapo a dii korbanen o manga taw.

Ka igira aden a pekorban na sii pen ko kapendidii ko sapo na pepekaoma so salinggogopa o imam a komakapet sa panisok a telo i poro,

14 Na isisok iyan ai ko sapo sii ko kawa, na saden sa sapo a makowa o panisok na kowaan o imam a rek iyan. Giyai i ipekidia iran ko langon a manga Israil a pepekaoma sa Siloh.

15 Liyo ron pen na apiya sii ko da pen kaboola ko sibo ko sapo a totongen na pepekaoma so salinggogopa o imam ko mama a pekorban na peteroon iyan on a "Begi ako ngka ko sapo a maiyaw o imam; di niyan reka terimaan so miyaloto a sapo, ka so bo so mailaw."

16 Na o teroa on o mama a "Pakitotongen ka pasin so sibo kaan matoman so taritib na go ngka bo kowaa so apiya antonaa i kabaya a ka," na sembag so salinggogopa a tig iyan a "Di! Began ka raken den imanto! O di, na tegelen aken komowa!"

17 Tanto ai a mala a dosa o manga wata i Ili sii ko kapekeilaya on o Allah, ka di iran dii sodiin so ipeseapat ko Allah.

So dii Katelagad i Samowil sii sa Siloh

18 Si peman si Samowil na pepanalagad ko hadapan o Allah a watawata pen sekaniyan a ndiditar sa sotra a saliko.

19 Oman ragon na pegembaalan sekaniyan o ina iyan sa maito a kimon, na pegowiten iyan on igira a petekedeg siran ago so karoma niyan ko di niyan dii kakorban oman ragon.

20 Samaoto na perakmatan i Ili si Ilkanah ago so karoma niyan a tig iyan a "Pengnin ko a began ka o Allah sa madakel a wata a nggolalan sangkai a babay a misambi ko wata a piyangni niyan a inibegay niyan a iklas ko Allah." Oriyan oto na pembaling siran.

21 Na inikalimo o Allah si Hanah, na mimbabawata sa telo kataw a mama ago dow a kataw a babay. Sa masa oto na pepekala den mambo so wata a si Samowil sii ko kamamasan o Allah.

Si Ili ago so manga Wata iyan

22 Samaoto na tanto den a miyalokes si Ili, na pekeneg iyan so langon taman a dii nggolaolaan o manga wata iyan ko manga Israil ago so kaperembanga iran ko manga babay a dii nggalebek sii ko gimowa o Barombarong a dii Telabokan.

23 Sabap roo na pitero iyan kiran a "Ino kano dii nggolaola sa lagid oto? Miyaneg aken sangkai langon a manga taw so manga rarata a sowasowai niyo.

24 Geneki niyo, manga wata aken! Kena a ba mapiya a pekeneg aken a pepekalangkap ko manga pagtaw o Allah!

25 O makandosa so taw ko ped iyan na pekaogop on so Tohan, ogaid na amay ka makandosa so taw ko Allah na antawaa pen i pekaogop rekaniyan?"

Ogaid na da pakinega o manga wata iyan so inimbonget kiran o ama iran, ka kabaya o Allah a kambonoa niyan kiran.

26 Na pepekala den so wata a si Samowil a pekebabayaan o Allah ago so manga taw.

So Miyaalamat makapantag ko Pamilya i Ili

27 Samaoto na aden a mama a siyogo o Tohan a miyakaoma ki Ili na pitero iyan on a "Giyai i pitero o Allah: 'Ba aken da mapayag a ginawa ko ko pamilya o apo o ka a si Aron isako sisii siran pen sa Misir a pepangongoripenen o Radiya Piraon?

28 Inaraw aken sekaniyan sii ko langon a mbatabataa a Israil a aya aken makapegimam ko di niyan dii katelagadi ko aparang aken, ago so kapetotonga niyan ko doka, ago so kapesolota niyan ko saliko a imam sii ko hadapan aken. Inisenggay aken pen a rek o manga mbawataan o apo o ka so sabagi ko langon a petotongen a ipeseapat o manga pagtaw aken a Israil.

29 Kagiya ka maoto na ino niyo dii sodia so di raken dii korbanen ago manga ipeseapat a ipapaliyogat aken sii ko Walay aken? Ino ngka pekalebiya so manga wata a ka a di saken sii ko kapepegoliti niyo sa ginawa niyo ko lebi a mapiya a sapo ko oman i ipeseapat o manga pagtaw aken a Israil?

30 "Sabap roo na giyai so pitero o Allah a Tohan o manga Israil: 'Pitero aken sa miyaona a so mbawataan ka ago so mbawataan o apo o ka na makapenalagad ko hadapan aken sa taman sa pakataman.' Ogaid na imanto na aya pitero o Allah na 'Di aken den ai peparon! Ka so siran oto a pepagadat raken na pegadatan ko, ogaid na siran oto a di raken dii magitowito na pesodiin aken.

31 Ilaya ngka man, ka pekatalingoma so manga gawii a kapetoponga ko ko pamilya ngka ago so kebabadan reka kaan da den a kelokes kiran,

32 Na pekaokit ka sa karomasayan sii ko kakadenan ko. Apiya pen mapiya i bobolos so ped a manga Israil na da den a ba kelokes ko kebabadan reka sa taman sa pakataman.

33 Na so isa kiran a di aken kowaan sa kapepegiman sii ko aparang aken na kesiksa sa kabobota ago kapakamboko, na so langon a kebabadan reka na pematay sii ko kapananabowi kiran pen.

34 "So keokitan o dowaa kataw a wata a ka a si Hopni ago si Pinihas na aya ngka kinanao sa benar so langon a pitero aken reka, ka makaperengan siran matay ko salongan.

35 Na toro ako sa kesarigan aken a imam a ipenggolalan iyan so langon taman a ikesoat aken ago pepamikiren aken. Pakapembekenen ko piyapiya so kebabadan on, na penalagad sekaniyan lalayan sii ko hadapan o miyapili aken a dato.

36 Amay ka magiyanan na so apiya antawaa i kelamba ko mbawataan ka na song sangkoto a imam ago sodiyod on a pengni ron sa salad a pirak ago satompi a paan, na pengangampedian on pen a tig iyan a "Sangani ako ngka sa isa a galebek a kaiimami kaan ako pepekakan sa maito a pangenengken." ' ' "

1 SAMOWIL 3

Tiyalowan o Tohan si Samowil

Sii sangkoto a manga gawii ko dii katelagad i Samowil ko Allah a pepenonogoon i Ili na madelag so ipetoron a katero o Allah, na kena a ba madakel a pangingilain.

2 Miyakaisa a gagawii na si Ili, a pepekalobay so manga mata niyan a di tanto pekanono, na miiga sii ko rowang iyan.

3 Da pen mapareng so solo o Tohan, na miiga si Samowil sii ko darpa ko pesimbaan ko

Allah a ron matatago so Kaban sa Kapasadan o Tohan.

4 Samaoto na tiyalowan o Allah si Samowil.

Somimbag si Samowil a tig iyan a "Katii ako bo."

5 Na minggagaan somong ki Ili na pitero iyan a "Katii ako bo ka tiyalowan ako ngka." Ogaid na tig i Ili "Da ako pananalò; kasoy ka na go ka iga." Na komiyasoy sekaniyan ago miniga.

6 Miperoman mananalò so Allah a tig iyan a "Samowil." Na mimbawat si Samowil a somiyong ki Ili na pitero iyan on a "Katii ako bo ka tiyalowan ako ngka."

"Wata aken," a tig i Ili, "da ako pananalò. Kasoy ka na go ka iga."

7 Samaoto na di pen katawan i Samowil so Allah; da on pen toronen so katero o Allah.

8 Na tiyalowan o Allah si Samowil sa ikatelo den, na mimbawat sekaniyan ago somiyong ki Ili a tig iyan a "Katii ako bo ka tiyalowan ako ngka."

Mandiyadi na miyatendo i Ili a so Allah i petelo ko wata.

9 Na pitero iyan ki Samowil a "Ika roo den na go ka iga, na o telowi ka niyan na teroa ngka a "Tero ka den, ya Allah, ka pepamakineg so oripen ka." Na komiyasoy si Samowil ko darpa iyan na miniga.

10 Giyoto a miyakatalingoma so Allah na tominideg roo, na miyananalò a datar o miyaona a tig iyan a "Samowil! Samowil!"

Na tig i Samowil a "Tero ka den ka pepamakineg so oripen ka."

11 Na pitero o Allah ki Samowil a "Ilaya ngka, ka aden a magaan den a penggolaolaan aken ko manga Israil a ipememesa o oman i pekaneg on.

12 Sangkoto a gawii na itoman aken so langon taman a miyatero aken a minisopak ki Ili ago so pamiliya niyan ipoon sa poonan na taman sa kaposan.

13 Ka piyayag aken on a ndanegen ko so kebabadan rekaniyan sa taman sa pakataman sabap ko kamarataan a katawan iyan den, ka pepagitowitooon o manga wata iyan so Tohan na da niyan siran sapari.

14 Kagiya ka maoto na inisepa aken ko pamiliya i Ili a apiya i korbanen o di na isepaat i ba niyan mapapas so kasalaan o pamiliya niyan sa taman sa pakataman."

15 Miiga si Samowil taman ko kiyapita iyan, na giyoto a likaan iyan so manga pintoan o Walay o Allah. Pekelek sekaniyan o ba niyan panotola ki Ili so pangingilain,

16 Ogaid na tiyalowan i Ili a tig iyan a "Samowil, wata aken!"

Tig i Samowil a "Katii ako bo."

17 "Antonaa i pitero reka o Allah," a iniise on i Ili. "Di ngka raken pegmaa. Madaneg ka o Tohan sa tanto a masakit o aden a pagamaan ka raken on ko pitero iyan reka!"

18 Mandiyadi na piyanotol on i Samowil so langon taman; da den a ba niyan on piyagma. Na pitero i Ili a "Sekaniyan so Allah; mapenggolaola niyan so mapiya sii ko kapegilaya niyan on."

19 Sii ko kapepakala i Samowil na lalayon rekaniyan so Allah, na da den a katero i

Samowil a ba da pakitomanen o Allah.

20 Na kikilalaan o langon o manga Israil a poon sa inged a Dan taman sa Birsiba a piyamili si Samowil a nabi o Allah.

21 Itataros den o Allah a di niyan dii kapeyag sii sa Siloh, ka roo niyan pepayaga ki Samowil a ginawa niyan a nggolalan ko katero iyan.

1 SAMOWIL 4

Na lomiyangkap ko langon o manga Israil so manga katero i Samowil.

Miyaagaw o manga Pilistiyo so Kaban sa Kapasadan

Sangkoto a manga gawii na mitimotimo so manga Pilistiyo sa kapakipetidawa iran ko manga Israil, na lomiyalakaw so manga Israil sa kambalaka iran ko manga Pilistiyo. Mikempo so manga Israil sii sa Ibinisir, na mikempo so manga Pilistiyo sa Apek.

2 Giyobat o manga Pilistiyo so manga Israil, na kagiya den a mitaralo so katidawa na pekedaag o manga Pilistiyo so manga Israil, na miyakapatay siran sa manga pat nggibo kiran sii ko dii tidawaan.

3 Kagiya makakasoy sa kampo so manga sondaro na iniise o manga pelokelokesen o Israil a "Ino tano pekitabanen imanto o Allah ko manga Pilistiyo? Kowaan tano so Kaban sa Kapasadan o Allah roo sa Siloh kaan makaoma sekaniyan sii rektano ago masabet tano niyan ko kapaar o manga ridoay tano!"

4 Sabap roo na somiyogo siran sa makasong sa Siloh, na sii ko kiyakasoy iran na initelon iran so Kaban sa Kapasadan o Allah a Lebi a Mamaapaar a kokorsi sii ko poro o dow a piyagtaotaw a malaikat. So dow kataw a wata i Ili a si Hopni ago si Pinihas na miyonot siran ko Kaban sa Kapasadan o Tohan.

5 Kagiya miyoma so Kaban sa Kapasadan o Allah sii ko kampo na miyamameseg so langon o manga Israil sa tanto a matanog a initabeker ko lopa.

6 Kagiya maneg o manga Pilistiyo so ogiyab na iniise iran a "Antonaa ngkoto a ipepelalalis roo sa kampo o manga Hibriyo?"

Kagiya katokawan iran a minioma so Kaban o Allah ko kampo

7 Na miyanga alek siran. "Aden a tohan a miyakaoma ko kampo iran," a tig iran. "Kemoralan tano! Pikembokembo na da den ai manggolaola!"

8 Kemoralan tano! Antawaa i pekaldas rektano ko lima angkai a manga ala i gees a tohan? Giyoto so manga tohan a miyamoto ko manga Imisiren a nggolalan ko pitibarangan a kasiksaan sii ko disirto.

9 Na, pakababager kano, hey manga Pilistiyo! Pakawawaraw kano, ka o di, na pengongoripenen tano o manga Hibriyo a datar o kiyapangongoripena tano kiran. Pakawawaraw ago ato kano!"

10 Mandiyadi na miyakitidawa so manga Pilistiyo na tiyaban so manga Israil, na miyamagapas so oman i isa kiran ko barombarong iyan. Tanto a madakel a miyamatay ka miyamakakelit so telo polo nggibo a manga sondaro a Israil.

11 Miyaagaw so Kaban o Tohan na miyamatay so dow kataw a wata i Ili a si Hopni ago si Pinihas.

So Kiyapatay i Ili

12 Sii bo sangkoto a gawii na so sakataw a mama ko mbatabataa a Baniyamin na miyalalagoy a poon ko dii tidawaan ka somiyong sa Siloh. Miyasekisi so nditaren iyan ago katatagoan sa bayanek so olo niyan a toos ko kamboboko iyan.

13 Kagiya makaoma sekaniyan roo na moontod si Ili ko korsi iyan ko kilid o lalan a pepenayaw a tatabaden so poso iyan sabap ko Kaban o Tohan. Kagiya makasoled so mama ko inged ago mapanotol iyan so miyasowasowa na minigorong a kiyapakagoraok o langon a taw ron.

14 Miyaneg i Ili so kiyagoraok na iniise iyan a "Antonaa i maana ngkoto a kagogorigaw?"

Na minggagaan somong so mama ki Ili sa kapenotola niyan on ko miyasowasowa.

15 Miyakasiyaw polo ago walo den ragon a idad i Ili, na tanto a di pekanono so manga mata niyan.

16 Na pitero o mama ki Ili a "Sii ako den ai poon ko dii tidawaan a miyakapalagoy.

Na iniise i Ili a "Antonaa i miyasowasowa, wata ko?"

17 Somimbag so mama a tig iyan a "Piyalagoyan o manga Israil so manga Pilistiyo na piyatayan so manga sondaro sa tanto a madakel. So mambo so dowa kataw a wata a ka a si Hopni ago si Pinihas na palaya miyamatay, na miyaagaw so Kaban o Tohan."

18 Kagiya maaloy niyan so Kaban o Tohan na miyalengkaya si Ili ko korsi iyan sii ko kilid o gimowa na miyalepo so lig iyan a aya niyan den inipataw, ka miyalokes a mama ago mapened. Kiyapagolowan an iyan so manga Israil sa miyakapat polo ragon.

So Kiyapatay o Miyakamong ki Ili

19 So miyakamong ki Ili a babay a karoma i Pinihas na maogat a magaan den mbawata. Kagiya maneg iyan so total a miyaagaw so Kaban o Tohan ago miyamatay so panogangan iyan a mama ago si karoma niyan na sagogona den a kiyabalilita on ago kiyambawata iyan, ogaid na diyaag sekaniyan o kasakit o kiyambawata iyan.

20 Sii ko kapetay niyan na pitero on o babay a panggaway niyan a "Di ka pekelek; mimbawata ka sa bago a mama." Ogaid na da sekaniyan sembag aya pen o ba niyan tiyago sa ginawa.

21 Bitowan iyan so bago a mama sa Ikabod a tig iyan a "Miyada so bantogan sa Israil" sabap ko kiyaagawa ko Kaban o Tohan ago so kiyapatay o panogangan iyan a mama ago so karoma niyan.

22 "Miyada so bantogan sa Israil," a tig iyan, "ka miyaagaw so Kaban o Tohan."

1 SAMOWIL 5

So Kaban o Tohan sii sa Asdod ago Ikron

So den so kiyaagawa o manga Pilistiyo ko Kaban o Tohan na inowit iran a poon sa Ibinisir taman sa Asdod a inged iran.

2 Inisoled iran so Kaban sii ko timplo o barahala a Dagon a katohanan iran na inibetad iran sii ko kilid o Dagon.

3 Sii ko telondog a gawii ko teked a kapipita kagiya mamangembowat so manga taw sa Asdod na miyailay iran a makagegepe si Dagon ko lopa sii ko hadapan o Kaban o Allah! Na piyakatindeg iran ago tiyago iran bo ko darpa iyan.

4 Ogaid na sii ko telondog a kapipita kagiya mamangembowat siran na makagegepe peman si Dagon ko lopa sii ko hadapan o Kaban o Allah a miyanga popotol on so olo niyan ago manga barokan iyan a kikababaraser ko panempang o pintoan; so bo so lawas iyan i miyalamba on.

5 Giyanan i sabap a taman imanto na so manga imam ko Dagon ago so pen so ped a manga taw a soled ko timplo o Dagon sii sa Asdod na di siran den ndapo ko panempang o pintoan on.

6 Tanto a mapened a kiyatanai a lima o Tohan ko manga taw sa Asdod ago sii ko melilibeta on a manga inged; piyaminasaan iyan siran ago piyaniksa iyan sa manga lebag.

7 Kagiya mailay o manga taw sa Asdod so pekesowasowa na pitero iran a "Di kepakay o ba rektano pen matatago so Kaban o Tohan o manga

Israil, ka tanto a marangit a kapendanega niyan rektano ago si Dagon a tohan tano."

8 Mandiyadi na piyakisongowan iran so langon a olowan o manga Pilistiyo na iniise iran kiran a "Antonaa i ikidia mi ko Kaban o Tohan o manga Israil?" Inisembag iran a "Ogalinen iyo so Kaban sii sa Gat." Kagiya ka maoto na iniogalin iran roo.

9 Ogaid na kagiya miogalin iran na pepekatana den so lima o Allah sangkoto a inged na tanto niyan siran a piyakalekan. Siniksa iyan so langon a taw ko inged ndatar so wata ago so lokes na pilelebagan siran.

10 Sabap roo na piyakiwit iran so Kaban o Tohan roo sa Ikron.

Ogaid na so den so kipesoleden ko Kaban o Tohan sa Ikron na gomiyoraok so manga taw ron a tig iran a "Inowit iran sii so Kaban o Tohan o manga Israil sa kambonoa iran rektano langon!"

11 Kagiya ka maoto na piyakisongowan iran peman so langon a olowan o manga Pilistiyo na pitero iran a "Pakawatana niyo sii so Kaban o Tohan o Israil; kasowin iyo ko andang a darpa iyan, ka o di, na pemonoon kami niyan a rakes o manga pamiliya mi." Ka aden a morala a kapapatay ko dalem a inged; tanto a mapened a katatanai ron a lima o Tohan,

12 Na siran oto a kena a ba pepamatay na pesiksaan sa manga lebag, na minisampay sa kasorgaan so kapenggoraok o inged.

1 SAMOWIL 6

Piyakakasoy sa Israil so Kaban sa Kapasadan

Kagiya makapito den olan a katatago o Kaban o Allah sii ko inged o manga Pilistiyo

2 Na tiyawag iran so manga imam ago manga parimir na pitero iran a "Antonaa i ikidia mi sangkai a Kaban o Allah? Pakitokawi niyo rekami o andamanaya i kikasowin ami ron ko andang a darpa iyan."

3 Tig iran a "O kesowin iyo so Kaban o Tohan o Israil na di niyo roo pekiwiten a ba da den a iperakes on, ka disomala a talonen iyo ron so panginsalaan ko Tohan a ikeda o dosa. Amay ka magiyoto na penga bobolongan kano, na ketokawan iyo o ino niyan rekano da pokasa so kapendadaneg iyan."

4 Na iniise o manga Pilistiyo a "Antonaa i panginsalaan a mipakawit ami ron?"

Tig iran a "Lima timan a bolawan a isasayan sa lebag ago lima timan a bolawan a isasayan sa riya a aya kadakel iran na lagid sa kadakel o manga dato a Pilistiyo, ka ndatar so morala a minitana rekano langon ago so manga dato iyo.

5 Mbaal kano sa manga kapeteongan sa lebag ago manga riya a pepaminasa ko lopa, na selaa niyo so Tohan o manga Israil, ka baanda niyan taregi so kapesiksaa niyan rekano ago so manga tohan iyo ago so pen so lopa iyo.

6 Ino niyo pekategasa so manga poso iyo a datar o pinggolaola o Radiya Piraon ago so manga Imisiren? Isako maregen a inikidia kiran o Tohan na ba iran da mapakaliyo so manga Israil sa Misir?

7 "Kagiya ka maoto na tiyagar kano imanto sa bago a karo a rakes o dow a timan a sapi a aden a manga wata iyan ago da den kasangani sa kokoong. Sangani niyo so manga sapi ko karo, ogaid na belaga niyo kiran so manga wata iran na kodala niyo.

8 Rorana niyo so Kaban o Allah ko karo, na sii ko soled o maito a kaon ko kilid iyan na tagoa niyo ron so manga nganin a piteong a bolawan a ipekawit iyo ko Allah a aya den panginsalaan. Na pakalalakawa niyo so manga sapi

9 Ogaid na pegilaya niyo. O tekedeg siran ko lalan a ipesong ko darpa a kiyapoonan o Kaban sa tampar sa Bitsimis na aya maana niyan na so den so Allah i miyakawit rektano sangkai a morala. Ogaid na o di, na ketokawan tano a kena a ba so lima niyan i sominiksa rektano, ka matag baden ai miyasalak a miyanggolaola."

10 Mandiyadi na pinggolaola iran den ai: kominowa siran sa dow a timan a sapi a pesosowan na inisangan iran on so karo ago kiyodal iran so manga nati a wata iran.

11 Riyoran iran ko karo so Kaban o Allah a rakes o maito a kaon a katatagoan ko bolawan a manga riya ago so isasayan sa manga lebag iran.

12 Na miyamantek tomakedeg so manga sapi sa tampar sa Bitsimis a kekedegen iran den so lalan a ipesong on a pepamangenga siran ko kapelalakaw iran; da siran kori sa kawatan o di na sa diwang. Na so manga dato o manga Pilistiyo na tomiyondog kiran taman den ko temanaan a Bitsimis.

13 Samaoto na peperagonen o manga taw sa Bitsimis so trigo iran sii ko balintad, na lomiyangkaw siran na miyailay iran so Kaban, na miyabebaya siran ko kiyailaya iran on.

14 Miyakaoma so karo ko lopa i Yosowa a taw sa Bitsimis na roo den tomiyareg ko obay o mala a lakongan. Na giyoray o manga taw so karo na pikorban iran so manga sapi a tiyotong iran a inisapaat ko Allah.

15 So manga Libitiyo na initepad iran so Kaban o Allah a rakes o kaon a katatagoan sa piteong a manga bolawan na inibetad iran ai ko mala a lakongan. Na sii sangkoto a gawii na somiyapaat so manga taw sa Bitsimis sa petotongen a manga sapaat ko Allah ago mikorban siran on pen.

16 So lima kataw a dato o manga Pilistiyo na pimbantayan iran ai langon, na mimbalingan siran bo sangkoto a gawii sa Ikron.

17 Lima timan a piteong a bolawan a isasayan sa manga lebag a piyakiwit o manga Pilistiyo a panginsalaan ko Allah, a so isa on na poon sa Asdod, so isa na poon sa Gasa,

so isa na poon sa Askilon, so isa na poon sa Gat ago so isa pen na poon sa Ikron.

18 Na so pen so kadakel o manga bolawan a isasayan sa riya na lagid sa kadakel o manga siti a ndadatoan o lima kataw a manga dato a rakes on so kokotaan a manga siti ago so manga roroni a inged. So mala a lakongan sii ko lopa i Yosowa a taw sa Bitsimis a ron iran inibetad so Kaban o Allah na ndodon den taman imanto a aya toos ko miyanggolaola.

19 Ogaid na siniksa o Allah so ped ko manga mama sa Bitsimis; pito polo kataw a piyamoto iyan sabap sa inilay iran so soled o Kaban o Allah. Na miyamakamboko so manga taw sabap ko mala a kiyadanega kiran o Allah.

20 Na iniise o manga mama sa Bitsimis a "Antawaa i makapemayandeg sii ko hadapan o Allah a giyangkai a soti a Tohan? Antawaa peman i kewitan tano ko Kaban a poon sii?"

21 Na somiyogo siran sa makasong ko manga taw sa Kiriyat Yarim a tig iran a "Piyakakasoy o manga Pilistiyo so Kaban o Allah; song kano sii na go niyo wita ko darpa iyo."

1 SAMOWIL 7

Sabap roo na miyakaoma so manga taw sa Kiriyat Yarim na kinowa iran so Kaban o Allah na inowit iran ko walay i Abinadab sii ko bobongan. Na siyanganan iran si Iliyasar a wata iyan sa kapagipata niyan ko Kaban o Allah.

Pepangokom si Samowil ko manga Israil

2 Miyatey den a alongan a katatago o Kaban sii sa Kiriyat Yarim ka miyakadowa polo ragon. Sii sangkoto a masa na dii mboko ago dii mbabanog ko Allah so langon o manga Israil.

3 Na pitero i Samowil ko isa ka maginged a Israil a "O kebaya kano komasoy ko Allah sa iklas ko poso iyo na lebaden iyo so manga katohanan o manga rait ago so manga barahala a Astorit a matatago rekano. Mbayorantangen iyo a manga ginawa niyo ko Allah ago sekaniyan bo i pangongonotani niyo, ka pokasen kano niyan ko lima o manga Pilistiyo."

4 Mandiyadi na inilebad o manga Israil so manga barahala iran a Baal ago Astorit na so bo so Allah i piyangongonotanan iran.

5 Sa masa oto na pitero i Samowil a "Timo kano langon a manga Israil sa Mispah ka ipengangarapan aken sekano ko Allah."

6 Kagiya makatimo siran sa Mispah na somiyageb siran sa ig na inodod iran a inisoasoat ko Allah. Mipowasa siran sangkoto a gawii na miteobat siran roo a tig iran a "Miyakandosa kami ko Allah!" Na piyangokom i Samowil so manga Israil sii sa Mispah.

7 Kagiya maneg o manga Pilistiyo a miyalimod so manga Israil sa Mispah na gomiyanat lomalakaw so lima kataw a manga dato a Pilistiyo a rakes o manga sondaro iran sa kanggobata iran kiran. Kagiya maneg ai o manga Israil na miyanga alek siran sabap ko manga Pilistiyo,

8 Na pitero iran ki Samowil a "Di ka nngenek gomoraok ko Allah a Tohan tano sabap rekami kaan kami niyan masabet ko kapaar o manga Pilistiyo!"

9 Na kominowa si Samowil sa nati a bilibili a pesosos pen na inisapaat iyan a tarotop a

kiyatotonga on sii ko Allah. Gomiyoraok sekaniyan ko Allah pantag ko manga Israil na inampon o Allah.

10 Sii ko kipesepaaten i Samowil ko petotongen a soasoat na miyakarani den so manga Pilistiyo sa kipetidawaan iran ko manga Israil. Ogaid na sarta den a pindadalendegan o Allah so manga Pilistiyo sa tanto a matanog na biyaloy niyan siran a tanto a miyanga nanaanaa a aya kiran kiyatabana o manga Israil.

11 Ka mililiyo sa Mispah so manga Israil a dii mamalalagoy, na piyanaloba iran so manga Pilistiyo a pepamonoon iran siran sii ko lalan taman den ko pagabagatan a Bit Kar.

12 Oriyan iyan na kominowa si Samowil sa ator na inibetad iyan sii ko pageletan a Mispah ago giya Siyan. Bitowanan iyan ai sa Ibinisir (maana a 'Ator a Pepekatabang') a tig iyan a "Taman den imanto a kapetebangi rektano o Allah."

13 Kagiya ka maoto na miyadaag so manga Pilistiyo, na da iran den sondoli peroman so pagiingedan o manga Israil.

Sii ko kaoyagoyag pen i Samowil na somosopak so lima o Allah ko manga Pilistiyo.

14 So langon a inged a miyaagaw gowani o manga Pilistiyo ipoon sa Ikron taman sa Gat na minikasoy ko Israil, na miyapokas o Israil so midadair on a manga inged ko kapaar o manga Pilistiyo. Na lomilintad mambo so manga Israil ago so manga Amoriyo.

15 Pepangokom si Samowil ko manga Israil sii ko tenday a omor iyan.

16 Oman ragon na pepegenebeneb sekaniyan ipoon sa inged a Bitil taman sa Gilgal ago taman den sa Mispah a pepangokomen iyan so manga Israil sii sangkai langon a manga darpa.

17 Ogaid na lalayon sekaniyan pekesoy sa Ramah a ron so walay niyan, na pekokomen iyan roo mambo so manga Israil; na mimbaal sekaniyan roo sa aparang ko Allah.

1 SAMOWIL 8

Miyangni so manga Israil sa Dato

Kagiya den a malokes si Samowil na initoro iyan a manga pangongokom sa Israil so manga wata iyan a manga mama.

2 Aya ngaran o kaka on na si Yowil, na so ikadowa na si Abihah, na sii siran pepangokom sa Birsiba.

3 Ogaid na da iran sowaa so okitokit o ama iran; pepekasilay siran ko di ontol a kapanamok, na peterima siran sa manga tendan ago pembibiden iran pen so kokoman.

4 Kagiya ka maoto na mitimo so langon a pelokelokesen o Israil na somiyong siran ki Samowil sii sa Ramah,

5 Na pitero iran on a "Miyalokes ka den, na so manga wata a ka na di iran pesowaan so okitokit ka; sabap roo na toro ka sa dato a makapagolowan rekami kaan kami madatar o langon a ped a nasiyon."

6 Inikerata ini a ginawa i Samowil kagiya teroon iran a "Begi kami ngka sa dato a makapagolowan rekami," na miyangangarapan sekaniyan ko Allah.

7 Na pitero on o Allah a "Pakinega ngka so langon a kabasa reka angkanaan a manga taw;

ka kena a ba seka i inisili iran, ka saken i inisili iran a dato iran.

8 Ipoon ko kiyapakaliyowa ko kiran sa Misir taman den imanto na petelikodan ako iran ago pepangongonotan siran sa ped a katohanan; na di iran reka dii nggolaolan imanto so pinggolaola iran raken.

9 Na pakinega ngka siran imanto, ogaid na lalangi ngka siran piyapiya ago pakitokawi ngka kiran o antonaa i penggolaolan o dato a pegolowan kiran."

10 Na pitero i Samowil so langon a kabasa o Allah sii ko manga taw a pepamangni rekaniyan sa dato.

11 Tig iyan a "Giyai i ikidia rekano o dato a pegolowan rekano: kowaan iyan so manga wata iyo a manga mama na mbalowin iyan siran a komakaro sa katidawa ago manga komakoda ago so pemalalagoy ko onaan o manga karo niyan.

12 So ped kiran na itoro iyan a manga olowan o nggibo nggibowan a sondaro ago manga olowan o nggagalimapolo, na so ped na itoro iyan a padadado ko lopa iyan ago pagagarab ko pereperan iyan, na so ped pen na pakapembaalen iyan sa manga gomaan sa katidawa ago manga kasangkapan ko manga karo niyan.

13 Kowaan iyan so manga wata iyo a manga babay ka mbalowin iyan siran a pangengembaal sa ikekamotan ago paan, ago manga pepaninindaan.

14 Kowaan iyan so lebi a mapiya ko manga lopa iyo ago manga asinda a obas ago kayo a olibi ka imbegay niyan ko manga sanasanaan iyan.

15 Kowaan iyan so ikasapolo bagi ko manga pereperan iyo ago manga obas ka imbegay niyan ko manga olowan iyan ago manga sanasanaan.

16 Kowaan iyan so manga talasogoay niyo a manga mama ago manga babay ago so lebi a mapiya ko pangangayamen iyo a manga sapi ago kimar ka senganan iyan siran ko galebek iyan.

17 Kowaan iyan so ikasapolo bagi ko manga talon iyo a manga bilibili ago kambing, na bapiya giya den a ginawa niyo na pembaloy a manga oripen iyan.

18 Amay ka magiyoto na pekagoraok kano sabap ko dato a miyatomo iyo, na di kano den pagamponen o Allah sangkoto a gawii."

19 Ogaid na somiyangka mamakineg so manga taw ki Samowil. "Di," a tig iran, "kabaya ami a aden a makandato rekami

20 Kaan kami madatar o langon a ped a nasiyon ago an rekami makapagolowan so dato ami ago makapengonaan rekami sa kapengato niyan ko di ami dii kapakitidawa."

21 Kagiya maneg i Samowil so langon angkoto a pitero o manga taw na piperomanan iyan tero ko Allah.

22 Na tig o Allah a "Pakinega ngka siran na begi ngka siran sa dato."

Na giyoto a pitero i Samowil ko manga Israil a manga mama a "Baling so oman i isa rekano ko inged iyan."

1 SAMOWIL 9

Miyapili si Saolo a Makapendato

Aden a mala i gees a mama ko mbatabataa a Baniyamin a aya ngaran iyan na si Kis a wata i Abiyal, a wata i Siror, a wata i Bikorat a aya wata i Apiyas a ped ko mbatabataa a Baniyamin.

2 Aden a wata iyan a aya ngaran iyan na si Saolo a mapiya a mangoda a da den a ba niyan rimbang ko manga Israil, na makaoombaw sekaniyan sa kaporo ko langon a ped a taw a sii siran bo taman sa waga niyan.

3 Samaoto na miyadadag so manga kimar i Kis a ama i Saolo, na pitero i Kis ki Saolo a "Pakaonota ngka so sakataw ko manga talasogoay na lalakaw kano sa kanggilobaa niyo ko manga kimar."

4 Na miyokit siran ko kapalawan a Ipraim ago sii pen ko manga darpa a melilibeta ko Salisah, ogaid na da iran roo matoon. Tomiyaros siran ko masasakop a Saalim, ogaid na da roo so manga kimar. Oriyan iyan na miyokit siran ko inged a Baniyamin, ogaid na da iran den matoon.

5 Kagiya mirampay siran ko masasakop a Sop na pitero i Saolo ko talasogoay a moonot on a "Maling ta, ka o ba baden mada so kapipikira o ama aken ko manga kimar na sekta i miawid a akal iyan."

6 Ogaid na pitero o talasogoay a "Ilaya ngka man ka sii sangkai a inged na aden a mama on a siyogo o Tohan; tanto sekaniyan a pagaadatan na peketoman so oman i di niyan dii matero. Ita roo imanto, ka baanda niyan rekta matero o anda ta ketoon so manga kimar."

7 "O somong ta rekaniyan na antonaa i kibegay ta on?" a iniise i Saolo. "Miyalengan so pangenengken ko pontir ta, na da den a ba ta kewit a pamemegayan sangkoto a sogo o Tohan. Antonaa pen i matatago rekta?"

8 Tig o talasogoay a "Aden a pelata aken a pirak. Ibegay aken ai rekaniyan na peteroon iyan o anda i lalan a pagokitan ta."

9(Sa masa oto sii ko manga Israil na aya ibebeto ko nabi na 'wali,' na igira aya antap o taw na so kapagisei niyan ko Tohan na mapetero iyan a "Somong ta ko wali.")

10 "Mapiya nan," a tig i Saolo ko talasogoay niyan, "ita roo den." Mandiyadi na miyantap siran ko inged a ron mababaling so mama a sogo o Tohan.

11 Sii ko kapetekedeg iran ko bobongan ko kapesong iran ko inged na miyabalak iran so manga babay a peliliyo ron a pemanageb sa ig, na iniise iran kiran a "Ba sisii so wali?"

12 "Oway," a inisembag iran. "Sii sekaniyan ko maonaan iyo. Nggagaan kano; imanto den i kiyapakaoma niyan ko inged ami ka pekorban so manga taw sii ko aparang ko poro o bobongan.

13 Anda den i kapekasoled iyo ko inged na ketoon iyo sekaniyan sa di niyan pen katekedeg ko poro o bobongan sa kaken iyan roo. Di pasin pekakan so manga taw o da sekaniyan roo, ka disomala a kerakmatan iyan daan so pekorbanen na go bo pekakan so manga banto. Na, takedeg kano den imanto ka baanda niyo matoon samanaya."

14 Na tomiyakedeg siran ko inged, na so den so kasoled iran on na ndodoo si Samowil a pepekarani kiran sa katekedeg iyan ko aparang ko poro o bobongan.

15 Salongan pen a da roo kapakaoma i Saolo na piyayag den o Allah ki Samowil a
16 "Datar ai a oras mapita na pekabalak ka sa mama a pekasongen aken reka poon sa inged a Baniyamin. Salawati ngka sekaniyan a aya makapegolowan ko manga pagtaw aken a Israil. Sebeten iyan siran ko kapaar o manga Pilistiyo. Miyailay aken so kapekerasay o manga pagtaw aken ka minirampay raken so kapenggoraok iran sa tabang."

17 So den so kiyailaya i Samowil ki Saolo na pitero rekaniyan o Allah a "Giyoto so mama a pitero aken reka; sekaniyan i pendato ko manga pagtaw aken."

18 Na miyobay si Saolo ki Samowil a sisii ko marani ko gimowa o inged na pitero iyan on a "Kapedipedi ka bo na teroa ngka raken o anda so walay o wali."

19 "Saken so wali," a inisembag i Samowil. "Ona ka raken tomakedeg ko poro o bobongan ka pekaatoang ka raken imanto, na amay ka mapita na pekabalingen aken seka ago teroon ko reka pen so langon a matatago ko poso o ka.

20 Makapantag ko manga kimar a miyadadag sa miyakatelo den gawii imanto na di ngka siran aawiden a akal ka miyatoon siran den. Ogaid na antawaa i tanto a masinggayo o manga Israil? Ba kena a ba seka ago so langon o pamiliya o ama a ka?"

21 Na tig i Saolo a "Matag ako baden ped ko mbatabataa a Baniyamin a so lebi a maito ko manga Israil, na so pen so pamiliya ko na aya mitatanan ko langon a pamiliya ko mbatabataa a Baniyamin. Ino ngka nan raken peteroa?"

22 Oriyan iyan na inowit i Samowil si Saolo ago so talasogoay niyan sii ko rowang a pekelimodan na piyakaontod iyan siran ko lebi a mapiya a darpa sii ko manga taw a piyamantowan a manga telo polo a kadakel iran.

23 Na pitero i Samowil ko pepaninindaan a "Wita ngka sii so sapo a inibegay aken reka, a so pitero aken a isibay ngka."

24 Mandiyadi na kinowa o pepaninindaan so bobon na inenat iyan ki Saolo. Tig i Samowil a "Katii so inisenggay a rek ka. Kana ngka ka kagiya ititiyagar reka ini taman sangkai a kalilimod ipoon ko kiyapamantowi aken ko manga taw." Na miyatoang si Saolo ki Samowil sangkoto a gawii.

25 Kagiya makatondagay siran ko inged a poon ko darpa a pesimbaan sii ko bobongan na inimitiyarai i Samowil si Saolo sii ko pantar a atep o walay niyan.

26 Mimbawat siran kagiya mapita na tiyalowan i Samowil si Saolo a sisii ko atep o walay a tig iyan a "Paninimo kano ka pekaganaten ko sekano ko songowan iyo." Na kagiya makapaninimo si Saolo na lominiyo siran ago si Samowil.

Inidinan i Samowil si Saolo

27 Sii ko kapesong iran ko temanaan o inged na pitero i Samowil ki Saolo a "Teroa ngka ko talasogoay ngka a mona rekta," na pinggolaola ini o talasogoay. Na tig pen i Samowil a "Sii ka den pasin kaan aken reka mapayag so miyatero o Tohan."

1 SAMOWIL 10

Na kominowa si Samowil sa maito a omoy a mapepeno a lana a olibi na inodod iyan ko olo i Saolo; na inarekan iyan a tig iyan a "Siyalawatan ka o Allah a mabaloy a dato o manga Israil a aya niyan kawali.

2 Amay ka awaan ako ngka imanto na pekabalak ka sa dow a kataw a manga mama ko marani ko kobor o Rakila sii sa Silsah sii ko temanaan a inged a Baniyamin. Peteroon iran reka a 'Miyatoon den so manga kimar a di ngka dii mbabanogen. Imanto na ginekan siran mamimikiran i ama a ka ka seka den i miaawid a akal iyan, na ipepangingise iyan a "Antonaa i mapenggolaola ko mipantag ko wata aken?"

3 "Oriyan iyan na pekataros ka roo den taman sa maoma ngka so mala a kayo sa Tabor. Roo ka kebalak o telo kataw a manga mama a pesong sa Bitil sa kapakaadap iran ko Tohan. So isa on na tomotonda sa telo timan a mangoda a kambing, so isa on peman na maawid sa telo tompi a paan, na so ikatelo na maawid sa isa ka tagoay a arak.

4 Selamen ka iran na mbegan ka iran sa dow a timan a paan a terimaan ka kiran.

5 "Maipos oto na pekasong ka ko Bobongan o Tohan sii sa Gibiyah a aden a kampo ron o manga Pilistiyo. Sii ko kapekarani ngka ko inged na kebalak ka so sagorompong a manga nabi a petondagay a poon ko aparang ko poro o bobongan a moona kiran so dii mboboniboniyang sa manga kotiyapi, manga garingking, manga insi ago manga alpa a pepangalamat siran.

6 Na kitemo reka so Roh o Allah na pengeped ka kiran a pepangalamat; na kesalin ka a mibibida a mama.

7 Amay ka mitoman angkai a manga nanao na nggolaolaa ngka so apiya antonaa i mapemikir ka a domadait ko masa ka sisii reka so Tohan.

8 "Na pekaona ka raken somong sa Gilgal, na matamataan a song ako reka roo sa kapekorban aken sa manga isepaat a totongen ago manga isepaat pantag bo ko kanggiginawai. Ogaid na disomala den a nayaon ako ngka roo sa mamakapito gawii taman sa kapekatalingoma ko reka ago matero aken reka so sowaan ka."

Miyakaalamat si Saolo

9 So den so kiyaganati i Saolo ki Samowil na inalin o Tohan so poso i Saolo, na so langon angkai a manga nanao na minitoman sangkoto a gawii.

10 Kagiya makaoma si Saolo ago so talasogoay niyan sa Gibiyah na miyabalak sekaniyan o sesagorompong a manga nabi, na minitemo rekaniyan so Roh o Tohan na miyakaalamat si Saolo a ped iran.

11 Na so manga taw a matao ki Saolo gowani na kagiya mailay iran a pepekaalamat sekaniyan na miyamagisei siran a tig iran a "Antonaa ngkai a miyaolaola o wata i Kis? Ba maaped mambo si Saolo ko manga nabi?"

12 Somimbag so sakataw a mama a mababaling roo a tig iyan a "Na antawaa mangaday i ama iran?" Na miyabaloy ini a pananaroon a "Ba maaped mambo si Saolo ko manga nabi?"

13 Kagiya makapasad mangalamat si Saolo na somiyong sekaniyan ko aparang sii ko bobongan.

14 Na miyailay o bapa iyan si Saolo ago so talasogoay niyan na iniise iyan kiran a "Anda kano somiyong?"

"Pimbabanog ami so manga kimar," a inisembag iyan, "ogaid na kagiya mailay ami a da a toonan ami ron na somiyong kami ki Samowil."

15 Na tig o bapa iyan a "Teroa ngka raken o antonaa i pitero reka i Samowil."

16 "Tiyangked iyan rekami a miyatoon den so manga kimar," a inisembag i Saolo. Ogaid na da niyan teroa ko bapa iyan so pitero i Samowil makapantag ko kakebaloy niyan a dato.

So Kiyabaloya ki Saolo a Dato

17 Piyakisogoan i Samowil so manga Israil a timo sa Mispah sa kapakapangadap iran ko Allah

18 Na pitero iyan kiran a "Giyai i kabasa o Allah a so Tohan o Israil: 'Saken i miyakaliyo rekano sa Misir, na piyokas aken sekano ko lima o manga Imisiren ago so kapaar o langon a ndatoan a somiyonsing rekano.'

19 Ogaid na sii sangkai a gawii na tiyalikodan iyo so Tohan iyo a somiyabet rekano ko langon a kamoralan iyo ago karomasayan, ka pitero iyo a 'Toroi kami ngka sa makapendato rekami!' Kagiya ka maoto na pangadap kano ko Allah a oman i mbatabataa rekano ago oman i familiya."

20 Na kagiya mapakadarpa i Samowil so langon a mbatabataa a manga Israil na aya miyapili on na so mbatabataa a Baniyamin.

21 Oriyan iyan na piyakadarpa iyan so oman i familiya ko mbatabataa a Baniyamin na miyapili so familiya i Matri, na aya miyapili kiran na si Saolo a wata i Kis. Na piyangiloba iran sekaniyan, ogaid na kagiya di iran ketoon

22 Na inisean iran peroman so Allah a tig iran a "Ba sii pen da makadarpa so mama?"
Na tig o Allah a "Oway, tetapok sekaniyan sii ko manga ipamemetad."

23 Na miyalalagoy siran on na piyakaadap iran si Saolo ko manga taw, na kagiya makatindog kiran na kaombawan iyan siran langon a sii siran bo taman sa waga niyan.

24 Na pitero i Samowil ko kalangolongan iran a "Ilaya niyo so mama a pinili o Allah! Da den a ba niyan datar ko kalangolongan o manga taw."

Na miyameseg so langon a taw a tig iran a "Mamboway so dato!"

25 Inosay i Samowil ko manga taw so manga taritib ko kandato, na inisorat iyan ai ko ribro na tiyago iyan ko soti a darpa. Oriyan iyan na piyakabaling iyan so langon a taw ko oman i walay iran.

26 Miyaling mambo si Saolo ko walay niyan sii sa Gibiyah, na aden a miyonot on a manga wawaraw a mama a piyamakaterang o Allah so manga poso iran.

27 Ogaid na aden pen a da a bali niyan a manga mama a pitero iran a "Andamanaya i kakesabeta rektano angkai a mama?" Na pisodi iran si Saolo ago da iran witi sa pamemegayan. Ogaid na romerenek baden si Saolo.

1 SAMOWIL 11

Tiyaban i Saolo so manga Amoniyo

Kagiya makasaolan na si Nahas a Amoniyo na piyagolowanan iyan so manga sondaro niyan na mikempo siran ko liyo o inged a Yabis sii sa Giliyad sa kanggobata iran sii. Na pitero rekaniyan o langon a mama sa Yabis a "Pakipesadanowa ka rekami ka kapendatoan kami ngka."

2 Ogaid na somimbag si Nahas a tig iyan a "Aya bo a kapakipepasadanowa aken rekano na o masowat aken so sabala ko manga mata sa kawanan o oman i isa rekano a aya ko kaketagoi sa kayaan ko dalem a Israil."

3 Na pitero rekaniyan o manga pelokelokesen sa Yabis a "Peroi kami ngka sa makapito gawii kaan ami kabembari sa sogo so dalem a Israil, na o da den a ba rekami pekasabet na sengkop kami reka."

4 Miyakaoma so manga sogo sii sa Gibiyah a babalingan i Saolo, na kagiya mapanotol iran ko manga taw angkai a miyanggolaola na palaya siran miyakagoraok sa matanog.

5 Aya den oto kiyapakaoma i Saolo a poon ko dii mbabasokan a totondogen iyan so manga sapi iyan, na iniise iyan a "Ino angkai a manga taw? Ino siran penggoraok?" Na kiyasoy iran on so pitero o manga mama a poon sa Yabis.

6 Kagiya maneg ai i Saolo na minitemo rekaniyan so Roh o Tohan na tanto sekaniyan a kiyararangitan.

7 Na kominowa sa dow a timan a sapi na piyamotol iyan siran, na piyakiawidan iyan ko manga sogo so miyapamotol a sapo ko dalem a Israil a di iran dii teroon a "Saden sa di monot ki Saolo ago si Samowil sa kapakipetidawa na giyai i ikidia ko sapi iyan!" Na riyat so manga taw o kalek ko Allah na palaya siran lominiyo a maiisaisa a datar o sakataw a mama.

8 Kagiya mabilang siran i Saolo sii sa Bisik na aya kadakel o manga mama sa Israil na telo gatos nggibo, na go so manga mama sa Yodah na telo polo nggibo.

9 Na pitero iran ko manga sogo a poon sa Yabis a "Teroa niyo ko manga taw sa Yabis a 'Amay ka romanti so alongan mapita na kesabet kano.' " Na lomiyalakaw so manga sogo na piyanotol iran ai ko manga taw sa Yabis na tanto iran a inikababaya.

10 Na pitero iran ko manga Amoniyo a "Mapita na sengkop kami rekano na mapenggolaola niyo rekami den so mapipikir iyo a mapiya."

11 Sii ko telondog a gawii na biyagi i Saolo sa telo lompok so manga mama niyan; kagiya kepita na giyobat iran so kampo o manga Amoniyo na piyamoto iran siran taman ko kiyaranti o alongan. Miyamangiparak so miyamakapalagoy na da den a ba makapagoonota ko miyalamba kiran.

Tiyangked so Kadadatoi ki Saolo

12 Oriyan iyan na pitero o manga Israil ki Samowil a "Antawaa ngkoto a manga mama a

minise sa 'Makapendato rektano bes si Saolo?' Wita ngka siran sii ka pamonoon ami."
13 Ogaid na pitero i Saolo a 'Da a ba kebono imanto, ka kagiya imanto a gawii na piyanabangan o Allah so Israil."

14 Na pitero kiran pen i Samowil a "Itano; somong tano sa Gilgal ka tangkeden tano roo so kadatatoi ki Saolo."

15 Mandiyadi na somiyong so langon a taw sa Gilgal na piyakandato iran si Saolo sii ko kamamasaan o Allah. Mikorban siran roo sa manga ayam pantag bo ko kanggiginawai, na tanto a miyababaya si Saolo ago so langon o manga Israil.

1 SAMOWIL 12

So Kaposan a Katero i Samowil

Pitero i Samowil ko langon o manga Israil a "Piyakineg aken so langon taman a miyapangni niyo raken ka bigan aken sekano sa dato,

2 Na katii imanto so dato iyo a pepegolowan rekano. So saken on peman na miyalokes ako den ago miyakapoti so bok aken, na so manga wata aken a manga mama na sisii rekano.

3 Sii ako tomitindeg; seksii ako niyo ko kamamasaan o Allah ago so miyapili iyan a dato o ba aden a kasalaan aken. Ba aden sii rekano a kiyakowaan aken sa sapi o di na kimar? Ba aden a miyaalampas aken o di na romiyasay sii rekano? Ba aden rekano a tiyarimaan aken sa tendan a misapeng ko manga mata ko? O aden a miyanggolaola ko sii na pekaontolen aken."

4 Na pitero o manga taw a "Da kami ngka pangalampasi aya pen o ba kami ngka riyomasay. Da den a ba ngka kinowa poon ko apiya antawaa rekami."

5 Tig i Samowil a "Peseksi so Allah sangkai a gawii, ago peseksi so dato a miyapili iyan sa da ako niyo katooni sa sala."

"Sekaniyan den i saksi on," a inisembag iran.

6 Na pitero kiran pen i Samowil a "So den so Allah i minili ko Mosa ago so Aron, na miyapakaliyo niyan so manga apo iyo sa Misir.

7 Na tindeg kano san, ka peyagen ko rekano so manga kasalaan iyo sii ko hadapan o Allah ko kapekitademi aken rekano ko langon a ontol a pinggolaola o Allah sabap rekano ago so manga apo iyo:

8 "Isako somong sa Misir si Yakob ago so pamiliya niyan a riyomasay siran o manga Imisiren na miyakagoraok siran ko Allah sa tabang, na siyogo iyan kiran si Mosa ago si Aron a piyakaliyo iran so manga apo iyo sa Misir ago piyakabaling iran siran sangkai a darpa.

9 "Ogaid na piyakalipatan iran so Allah a Tohan iran, na piyalad iyan siran ko kapaar i Sisira a so komandir o manga sondaro sa siti a Hasor, ago sii ko kapaar o manga Pilstiyo ago so pen so dato sa Mowab a aya kiran miyamakitidawa ago miyamakataban.

10 Gomiyoraok siran ko Allah a tig iran a 'Miyakandosa kami; tiyalikodan ami seka, ya Allah, ka piyangongonotanan ami so manga barahala a Baal ago Astorit. Ogaid na

pokasa kami ngka imanto ko lima o manga ridoay ami ka pengongonotanan ami seka!

11 Kagiya ka maoto na piyamanogo o Allah si Gidiyon, si Barak, si Hiptah ago si Samowil na piyamokas kano niyan ko lima o manga ridoay niyo ko mbalabala, na miyakapagnetaw kano sa da a ba rekano miyakabinasa.

12 "Ogaid na kagiya mailay niyo a magaan kano magobat i Nahas a dato o manga Amoniyo na pitero iyo raken a 'Kabaya ami a aden a dato a makapegolowan rekami,' apiya pen so den so Allah a Tohan iyo i dato iyo.

13 Na katii imanto so dato a miyatomo iyo a aya niyo piyangni; ilaya niyo, ka bigan kano o Allah sa dato.

14 O kaleken iyo so Allah ago pengongonotani niyo, na o pakinega niyo so peteroon iyan rekano ago di niyo pesopaka so manga sogoan iyan, na o peparatiyaya kano ago so dato iyo ko Allah a Tohan iyo, na mapiya nan!

15 Ogaid na o di niyo pekinega so peteroon rekano o Allah ka sopaken iyo baden so manga sogoan iyan na tenaan kano niyan a lima a datar o manga apo iyo.

16 "Imanto na titindeg kano den na mbantayi niyo angkai a piyakamemesa a penggolaolaan o Allah sii ko kamamasai niyo ron.

17 Ba di benar a pangolaon imanto a kaperagon sa trigo? Ogaid na pengni ako ko Allah sa kambegay niyan sa dalendeg ago oran. Amay ka manggolaola ini na ketokawan iyo a mala a kiyapakandosa niyo ko Allah ko kiyapangni niyo sa makandato rekano."

18 Mandiyadi na tomiyalo si Samowil ko Allah, na sii bo sangkoto a gawii na migay so Allah sa dalendeg ago oran. Na tanto a inikalek o langon o manga taw so Allah ago si Samowil,

19 Na pitero iran ki Samowil a "Pangangarapanen kami ngka ko Allah kaan kami di pematay, ka minioman ami ko langon a dosa mi angkai a kamarataan a kiyapamangni ami sa dato."

20 "Di kano pekelek," a inisembag i Samowil. "Apiya pen o miyanggolaola niyo angkai langon a marata na di niyo telikodi so Allah, ka pangongonotani niyo baden sa iklas ko poso iyo.

21 Di kano penanangoran ko di benar a manga tohan. Da den a mapiya a ba iran rekano mapenggolaola aya pen o ba kano iran masabet, ka kena a ba siran manga benar.

22 Ka sabap ko kababantogan a Ingaran o Allah na di niyan isili so manga pagtaw niyan ka kagiya inikasoat iyan a kiyabaloya niyan rekano a rek iyan.

23 So saken on peman na pengnin ko a makawatan raken o ba ako makandosa ko Allah ko kitaregen aken rekano mangangarapan, ka ipengendao aken rekano so mapiya ago matito a kapepaginetaw!

24 Ogaid na tangkeda niyo so kipekeleken iyo ko Allah, ago tatapa niyo a kapepangongonotani niyo ron sa iklas ko poso iyo, ka pamimikirana niyo i kala o manga pinggolaola niyan sabap rekano.

25 Ogaid na o tatarosen iyo pen so di niyo dii kanggolaola sa marata na kebagenas kano ago so dato iyo.

1 SAMOWIL 13

So di Ontol a Kiyakandori i Saolo

Telo polo ragon a idad i Saolo isako poon ndato, na pindatoan iyan a Israil sa miyakapat polo ago dow a ragon.

2 Miyamili si Saolo sa telo nggibo a manga mama ko manga Israil; dow a nggibo siran na ped iyan sii sa Mikmas ago sii ko kapalawan sa Bitil, na so sanggibo kiran na ped i Yonatan sii sa Gibiyah sa inged a Baniyamin. So lamba ko manga taw na piyakabaling iyan ko manga walay iran.

3 Na giyobat i Yonatan so kampo o manga Pilistiyo a matatago sa Giba na miyaneg ai o langon a Pilistiyo. Mandiyadi na piyakaoni i Saolo so bogiyong ko dalem a inged a tig iyan a "Pamakineg so langon o manga Hibriyo!"

4 Na miyaneg o langon o manga Israil so total a "Miyagobat i Saolo so kampo o manga Pilistiyo na mimbalo y so manga Israil a ipekesisingay o manga Pilistiyo." Na piyakisogoan so manga taw sa timo siran ki Saolo roo sa Gilgal.

5 Mitimo so manga Pilistiyo sa kapakipetidawa iran ko manga Israil; aden a telo polo nggibo a karo iran ago nem nggibo a komokoda, na so pen so manga sondaro iran na datar sa kadakel o peted sa kilid a ragat. Somiyong siran sa Mikmas sii sa sebangan a Bit Abin na mikempo siran roo.

6 Kagiya mailay o manga Israil a miyakaregen so kapakambebedad iran (ka pepenga pepeges so manga sondaro iran) na mitetapok siran sii ko manga liyang ago manga paket, ago sii ko pageletan o manga lakongan, ago sii ko manga galebo ago manga peso a lopa.

7 So ped kiran na miyamakaripag ko lawasaig a Yordan ka somiyong siran sa inged a Gad ago Giliyad.

Mitelimbagak si Saolo sa Gilgal, na so langon a sondaro a ped iyan na palaya den pepananabaden sa kalek.

8 Nomiyyaw sekaniyan sa miyakapito gawii a giyoto so tiyaalikan on i Samowil, ogaid na da makaoma si Samowil sa Gilgal na mipoon mbelabelag so manga taw a ped i Saolo.

9 Sabap roo na pitero iyan kiran a "Wita niyo raken so manga ayam a pekorbanen a isepaat a totongen ago isepaat pantag bo ko kanggiginawai," na inisapaat iyan so pikorban a petotongen.

10 So den so kiyapasada niyan on somapaat na miyakaoma si Samowil. Inalaw sekaniyan i Saolo sa kaselama niyan on

11 Ogaid na pitero on i Samowil a "Antonaa ngkai a pinggolaola ngka?"

Tig i Saolo a "Kagiya mailay aken a pembelabelag so manga taw ago da ka pen makaoma ko tiyaalikan ka on a gawii, ago so pen so manga Pilistiyo na titimo sa Mikmas

12 Na aya katao ko ron na nggobaten ako imanto o manga Pilistiyo sii sa Gilgal ko di aken pen kapakapemangni sa limo ko Allah. Kagiya ka maoto na miyapamikir aken a di mipendarainon a kisapaaten aken ko pikorban a petotongen."

13 "Miyakanggolaola ka sa kalalalongan," a tig i Samowil. "Da ngka tomana so sogoan a inibegay reka o Allah a Tohan ka. O miyatoman ka den na miyapakatikna iyan den so kandatatoi o manga kebabadan reka sa Israil sa taman sa pakataman.

14 Ogaid na imanto na di ketatap so kapendato o ka. Miyangiloba so Allah sa mama a

penggolaola ko madadalem ko poso iyan, na initoro iyan a makapegolowan ko manga pagtaw niyan sabap sa da ngka tomana so inisogo reka o Allah."

15 Na inawaan i Samowil a Gilgal na lomiyalakaw. So ped a manga taw na miyonot ki Saolo ko kapesong iyan sa kapengeped iyan ko manga sondaro niyan. Giyanatan iran a Gilgal na somiyong siran sa Gibiyah sii sa inged a Baniyamin. Binilang i Saolo so manga sondaro niyan na manga nem gatos siran.

Da a Gomaan o manga Israil

16 Si Saolo ago so wata iyan a si Yonatan ago so manga mama a ped iran na komakaden sa Giba sa inged a Baniyamin; samanaya na kekampo so manga Pilistiyo sa Mikmas.

17 Aden a telo lompok a manga sondaro a Pilistiyo a dii tetaban a dii meliliyo a poon ko kampo iran; so isa a lompok na pegantap sa Oprah sii ko inged a Sowal,

18 So isa on na sii pegantap sa Bit Horon, ago so ikatelo na sii sa temanaan a katolongan iyan a Balintad a Sibowim ago so disirto.

19 Da a sakataw bo a panenesel a ba ketoon sii ko dalem a inged a Israil ka kagiya miyatero den o manga Pilistiyo a "O ba baden mbaal so manga Hibriyo sa manga pedang ago manga bangkaw!"

20 Sabap roo na pepekasong so langon a manga Israil ko manga Pilistiyo sa kapenggaranga iran ko manga dado, manga sakal, manga patok ago manga garab iran.

21 Aya bayad o kapenggaranga ko parabowat ago so sakal na dow a pelata a pirak, ago so kapenggaranga ko sadang ago patok ago so kapanarem sa sokot na isa a pelata.

22 Sabap roo na sii ko gawii a katidawa na da a isa bo ko manga sondaro i Saolo ago si Yonatan a ba aden a pedang iyan o di na bangkaw; si bo si Saolo ago so wata iyan a Yonatan i aden a gomaan iyan.

Giyobat i Yonatan so manga Pilistiyo

23 Samaoto na aden a salompok a manga sondaro a Pilistiyo a somiyong ko Pagokitan sa Mikmas.

1 SAMOWIL 14

Miyakaisa a gawii na pitero i Yonatan ko mangoda a pegawid sa manga gomaan iyan a "Song ka sii; somong ta roo ko kekampowan o manga Pilistiyo sa sabala." Ogaid na da niyan ai pakitokawi ko ama iyan a si Saolo

2 A komakaden sii ko atag a kayo a granada sii sa Migron ko marani ko temanaan a Gibiyah. Aya ped iyan na manga nem gatos a manga mama

3 A rakes on si Ahiyas a aya somosolot sa saliko a imam. Wata sekaniyan i Ahitob a pagari i Ikabod a wata i Pinihas a so wata i Ili a aya imam ko Allah sii sa Siloh. Na da den a miyokatokaw ko manga mama sa ba roo miyawa si Yonatan.

4 So pagokitan a mapipikir i Yonatan a peripagen iyan kaan mirampay ko kampo o manga Pilistiyo na aden a makatetakilida on a manga pampang; so isa on na pembedowan sa 'Bosis' na so sabala on na 'Sinih'.

5 So isa a pampang na matatago ko pagotaraan a sii makasasangor sa Mikmas, na so isa on peman na sii tampar sa pagabagatan a makasasangor sa Giba.

6 Pitero i Yonatan ko mangoda a pegawid sa manga gomaan iyan a "Somong ta roo ko kampo angkoto a manga kapir. Baanda ta ogopi o Allah. Da den a ba pekabangen ko Allah sa kambegay niyan sa kapakataban apiya nggolalan ko madakel o di na maito."

7 Na pitero on o mangoda a "Nggolaolaa ngka den so langon o kabaya a ka. Tarosen ka den, ka ped ako ngka a pepangongonotan ko matatago ko poso o ka."

8 "Mapiya nan," a tig i Yonatan. "Romipag ta roo sangkoto a manga mama ka makiilay ta kiran.

9 O teroa iran rekta a 'Nayawa kami niyo san,' na tomareg ta ko katatagoan rekta na di ta kiran tomakedeg.

10 Ogaid na o teroa iran a 'Song kano sii rekami,' na tomakedeg ta kiran, ka giyoto i nanao ta sa piyalad siran o Allah ko lima ta."

11 Mandiyadi na miyakiilay siran a dow a ko kampo o manga Pilistiyo. "Ilaya niyo!" a tig o manga Pilistiyo. "Pepamanola so manga Hibriyo a peliliyo ko manga galebo a tetapokan iran."

12 Na liyalis o manga mama ko kampo si Yonatan ago so mangoda a tig iran a "Takedeg kano rekami ka pakataamen ami sekano!"

Na giyoto a pitero i Yonatan ko mangoda a "Tondoga ko ngka tomakedeg, ka piyalad siran o Allah ko lima o Israil."

13 Na tomiyakedeg si Yonatan a ipepananap iyan a manga lima niyan ago ai a totondogen sekaniyan o mangoda; na pepanga ooteng so manga Pilistiyo ko danga i Yonatan, na so mangoda a totondogen on na pepamonoon iyan siran.

14 Sii sangkoto a paganay a kiyagobat i Yonatan ago so mangoda na manga dow polo a mama a miyapatay iran sii ko darpa a manga tenga sa iktariya.

15 Na tanto a miyanga alek so langon a Pilistiyo sangkoto a inged; so dii tetaban ago so manga sondaro a sisii ko kampo na piyamanabad sa kalek, na lininog so lopa. Sayana oto a mala a kayongkong.

So Kiyatabana o Israil ko manga Pilistiyo

16 So manga mama i Saolo a bantabantay sii sa Gibiyah sa inged a Baniyamin na miyailay iran a pepamalagoy so manga Pilistiyo a pepanga tataap.

17 Na pitero i Saolo ko manga mama a ped iyan a "Bilanga niyo so manga sondaro na ilaya niyo o antawaa i miyalebat rektano." Na kagiya mabilang iran na si bes si Yonatan ago so pegawid sa gomaan iyan i da roo.

18 Na pitero i Saolo ko imam a si Ahiyas a "Wita ngka sii so Kaban o Tohan." (Sangkoto a masa na sisii so Kaban o Tohan ko manga Israil.)

19 Sii ko dii kimbitiyarain i Saolo ko imam na baden pepekaiseg so kapekegorigaw ko kampo o manga Pilistiyo. Na tig i Saolo ko imam a "Di tano pen melakay sa kapagisei tano ko Allah!"

20 Na mitimo si Saolo ago so langon a ped iyan na lomiyalakaw siran sa kapakipetidawa

iran, na miyaoma iran so manga Pilistiyo a tanto a pepanga nanaanaa a siran bo i dii pepedanga.

21 Na so manga Hibriyo a tomatampil gowani ko manga Pilistiyo ago miyamangonot kiran ko kampo iran na miyangeped siran peman ko manga Israil a ped i Saolo ago si Yonatan.

22 So pen so langon a manga Israil a kitatapok ko kapalawan a inged a Ipraim na kagiya maneg iran a pepamalagoy so manga Pilistiyo na miyanaloba siran kiran mambo sebenar ko katidawa,

23 Na miniseg so katidawa a miyalepas pen a Bit Abin. Na piyanabangan o Allah a Israil sangkoto a gawii.

So Miyaolaola ko Oriyan o Katidawa

24 Na kekarata a ginawa o manga Israil sangkoto a gawii ka kagiya tiyapaosan siran i Saolo a tig iyan a "Kamorkaan so apiya antawaa i koman sa pangenengken sa di pen merimon sa di aken pen misaop a ginawa ko ko manga ridoay aken!" Sabap roo na da den a ba kiran miyakataam sa pangenengken.

25 Na miyakasoled siran langon sa kalasan, na aden a gola a teneb sii ko lopa.

26 Kagiya makaoma siran ko walay a batiyokan na miyailay iran so gola a teneb a pegigis on, ogaid na da den a ba kiran on miyakaraw mami ka ipekelek iran so sinta.

27 Ogaid na si Yonatan na da niyan maneg so kiyatapaosi o ama iyan a sinta ko manga taw na inisikok iyan so teken iyan ko taro o gola a teneb na inami iyan, na sarta den a miyakaliwanag a mata niyan.

28 Mandiyadi na pitero on o isa ko manga sondaro a "Tiyapaosan o ama a ka so manga sondaro sa tanto a maregen a sapa a tig iyan a 'Kamorkaan so apiya antawaa i koman sa pangenengken sangkai a gawii!' Giyanan i sabap a kikaadaan sa bager so manga mama."

29 Tig i Yonatan a "Piyakaregenan o ama aken so inged tano! Ilaya ngka man ka miyakaliwanag a mata ko kagiya makataam ako sa maito sangkai a gola a teneb,

30 Aya pen o ba miyakakan so manga mama sangkai a gawii ko miyateban iran ko manga ridoay iran! Inangin o di madakel pen a miyapatay tano a manga Pilistiyo imanto!"

31 Sangkoto a gawii na piyamoto o manga Israil so manga Pilistiyo ipoon sa Mikmas taman sa Aihalon, na tanto siran den a ikokopay.

32 Kagiya ka maoto na pinggagampanan iran so miyateban iran ko manga ridoay na kominowa siran on sa manga kambing, manga sapi ago manga nati a sapi na piyanombali iran sii ko lopa na piyangangan iran a rakes o rogo iyan.

33 Na miyatero ki Saolo a tig iyan a "Ilaya ngka ka pepanga dodosa so manga mama ko Allah ko kapeken iran sa sapo a aden pen a rogo on."

"Miyakasela kano," a inilalis i Saolo. "Lilid kano sii imanto sa mala a ator."

34 Na tig iyan pen a "Lalakawi niyo so manga taw na go niyo kiran teroa a 'Oman i isa rekano na wita niyo raken so sapi iyan ago kambing na sombalia niyo sii na go niyo kana. Di kano pendosa ko Allah sa kapekena niyo ko sapo a di pen dii pirogo.' "

Mandiyadi sii sangkoto a kagagawii na inowit o oman i isa so sapi iyan na piyanombali iran roo.

35 Oriyan iyan na inimbaal i Saolo sa aparang so Allah; giyoto i paganay a aparang a inembaalan iyan ko Allah.

36 Na pitero i Saolo ko manga mama niyan a "Tondagayan tano so manga Pilistiyo ka gobaten tano ko kagagawii; tebanan tano siran taman sa kepita na da den a ba tano kiran pakapegoyagen."

"Nggolaolaa ngka so apiya antonaa i mapipikir ka a mapiya," a inisembag iran.

Ogaid na pitero o imam a "Makimosawir tano a daan ko Allah."

37 Mandiyadi na inisean i Saolo so Allah a tig iyan a "Ba aken nggobata so manga Pilistiyo? Ba ngka siran pekitabanen ko manga Israil?" Ogaid na da sekaniyan sembaga o Allah sangkoto a gawii.

38 Kagiya ka maoto na pitero i Saolo ko langon a olowan o manga sondaro a "Song kano sii kaan tano katokawi o antonaa i miyandosa imanto a gawii.

39 Pesepa ako ko kaoyagoyag o Allah a pesebet sa Israil sa apiya pen o si Yonatan i miyakandosa na mataan den a mbonoon." Ogaid na da den a sakataw bo ko langon o mama a ba on somimbag.

40 Na pitero pen i Saolo ko langon a manga Israil a "Tindeg kano san, na saken ago si Yonatan na tindeg sii."

"Nggolaolaa ngka so mapiya reka," a inisembag o manga mama.

41 Na miyangangarapan si Saolo ko Allah a so Tohan o Israil a tig iyan a "Began ka raken so ontol a sembag." Na si Yonatan ago si Saolo na aya miyaripa na miyalepas on so manga mama.

42 Tig i Saolo a "Ripaa kami niyo ago so wata aken a si Yonatan." Na aya miyaripa na si Yonatan.

43 Tig i Saolo ki Yonatan a "Teroa ngka raken o antonaa i miyanggolaola ngka." Na pitero on i Yonatan a "Tiyamaan aken baden so maito a gola a teneb sii ko poro o teken aken, na katii ako bo a mbonoon!"

44 Na tig i Saolo a "Kamorkaan ako o Tohan sa tanto a maregen o di ka matay, Yonatan!"

45 Ogaid na pitero o manga mama ki Saolo a "Ba mbonoa si Yonatan a aya kiyanggolalanan sangkai a mala a kiyapakataban o Israil? Di den kepakay! Matamataan ko kaoyagoyag o Allah a da den a satiman bo ko bok i Yonatan a ba maroro ko lopa, ka inogopan sekaniyan o Tohan ko kiyanggolaolaa niyan sii imanto." Na piyakalidas o manga mama si Yonatan ko kambonoa on.

46 Oriyan iyan na ginakan seloba i Saolo so manga Pilistiyo na mindod so manga Pilistiyo ko inged iran.

So Kapendato i Saolo ago so Pamiliya niyan

47 Oriyan o kiyapoon ndato i Saolo sa Israil na di sekaniyan dii makitidawa ko manga ridoay iran ko mbalabala, a so manga Mowabiyo, manga Amoniyo, manga Idomiyan, so manga dato sa Sobah ago so manga Pilistiyo. Bapiya anda sekaniyan pesengor na pepekataban.

48 Di sekaniyan dii makitidawa sa kawaraw, na tiyaban iyan pen so manga Amalik na piyokas iyan so Israil ko kapaar o siran oto a di kiran dii teban.

49 So manga wata i Saolo a manga mama na si Yonatan, si Isbi ago si Malkisowa. Aya ngaran o kaka a wata iyan a babay na si Mirab, na so ari ron na si Mikal.

50 Aya ngaran o karoma niyan na si Ahinowam a wata i Ahimaas. Aya ngaran o komandir o manga sondaro i Saolo na si Abnir a wata i Nir, na si Nir na bapa i Saolo.

51 Si Kis a ama i Saolo ago si Nir a ama i Abnir na manga wata i Abiyal.

52 Sii ko langon a manga gawii i Saolo na aden a mapait a dii katidawa ko manga Pilistiyo, na igira a pepekailay si Saolo sa mabager o di na mawaraw a mama na pekowaan iyan a sondaro.

1 SAMOWIL 15

Tiyaban i Saolo so manga Amalik

Pitero i Samowil ki Saolo a "Saken i siyogo o Allah sa kasalawati aken reka a madato ko manga pagtaw niyan a Israil. Kagiya ka maoto na pamakinega ngka imanto angkai a katero a initoron o Allah.

2 Giyai i kabasa o Allah a Lebi a Mamaapaar: 'Ndenegen ko so manga Amalik ko inikidia iran ko manga Israil, ka siyopak iran siran sii ko kapelalakaw iran isako makaliyo siran den sa Misir.

3 Ika roo den imanto na go ngka gobata so manga Amalik, na binasaa ngka sa tarotop so langon taman a rek iran. Da den a pakapagoyaga ngka kiran; pamonoa ngka so langon a manga mama ago manga babay, so manga wata ago manga ikaririga, so manga sapi ago manga bilibili, ago so manga onta ago manga kimar.' "

4 Mandiyadi na tinimo i Saolo so manga sondaro niyan na binilang iyan siran sii sa Tilaim, a dowa gatos nggibo a manga sondaro ago sapolo nggibo a manga mama a miyakapoon sa Yodah.

5 Somiyong siran ko siti a Amalik na nomiyayaw siran a magaayan sii ko balintad.

6 Na pitero i Saolo ko manga Kiniyo a "Pamalagoy kano; awai niyo so manga Amalik ka o ba aken sekano baden mirakes ko kambinasaa ko kiran, ka inikalimo o manga apo iyo so langon a Israil isako makaliyo siran den sa Misir." Sabap roo na bilag o manga Kiniyo so manga Amalik.

7 Oriyan iyan na giyobat i Saolo so manga Amalik ipoon sa Habilah taman den sa Sor sii sa sebangan a Misir.

8 Diyakep iyan a oyagoyag si Agag a dato o manga Amalik, na palaya iyan den piyamono a pedang so manga taw.

9 Ogaid na si Saolo ago so manga sondaro niyan na piyakapagoyag iran si Agag ago so lebi a manga pipiya ko manga bilibili ago manga sapi, so kaolit a manga nati ago so

manga nati a bilibili, a so mapiya on langon. Da siran katerangi o ba iran ai paminasaa sa tarotop, ogaid na so langon taman a ikasingay o di na da a bali niyan na piyolang iran.

Miyada ki Saolo so Kandadato iyan

10 Samaoto na minitoron ki Samowil so katero o Allah:

11 "Misendit ako sa kiyabaloya ko ki Saolo a dato, ka tiyalikodan ako niyan ago da niyan tomana so insarat aken." So kiyanega sii i Samowil na miyarata a ginawa niyan, na gomiyoraok sekaniyan ko Allah sangkoto a miyababasa gawii.

12 Teked a kapipita na mimbawat si Samowil na lomiyalakaw sa kapembanoga niyan ki Saolo, ogaid na aya miyatero on na "Miyakasong si Saolo sa Karmil a roo niyan inimbaal a ginawa niyan sa monominto; oriyan oto na tomiyaros sa Gilgal."

13 Kagiya maoma i Samowil si Saolo na pitero on i Saolo a "Karakmatan ka o Allah! Ininggolalan aken den so insarat o Allah."

14 Ogaid na tig i Samowil a "Antonaa bes angkoto a kapepamangenga o manga bilibili ago manga sapi a pekeneg aken?"

15 Somimbag si Saolo a "Piyangowa oto o manga sondaro aken ko manga Amalik. Piyakapagoyag iran so lebi a manga pipiya a bilibili ago manga sapi a mapekorban ko Allah a Tohan ka, ogaid na tarotop a kiyabinasaa mi ko manga ped on."

16 "Renek ka!" a tig i Samowil ki Saolo, "ka teroon ko reka so pitero raken o Allah kagiya ko gagawii."

"Teroa ngka den," a tig i Saolo.

17 Na pitero i Samowil a "Apiya pen gowani na ibibilang ka a ginawa ngka a mababa na ba ka da mabaloy a olowan o manga mbatabataa a Israil? Siyalawatan ka o Allah a dato o manga Israil.

18 Na siyogo ka niyan a tig iyan a 'Ika roo na go ngka binasaa sa tarotop angkoto a manga baradosa a so manga Amalik; pakitidawa ka kiran taman sa malengan siran.'

19 Na, ino ngka da paratiyayaa so Allah? Ino ngka nggampani so manga tamok iran ago minggolaola ka sa marata ko kapekeilaya on o Allah?"

20 "Piyaratiyaya ko den so Allah!" a inisembag i Saolo. "Somiyong ako ko siyogoan raken o Allah. Palaya aken bininasa so manga Amalik, na inowit aken sii si Agag a dato iran.

21 Ogaid na kominowa so manga sondaro ko lebi a manga pipiya a poon ko miyateban a isesenggay a mbinasaan, a so manga bilibili ago manga sapi kaan iran makorban ko Allah a Tohan ka sii sa Gilgal."

22 Ogaid na pitero i Samowil a "Ba lebi a ikasosoat o Allah so manga ipesepaat a petotongen ago so dii korbanen a di so kapetomana ko katero o Allah? Mataan a kena, ka so kaparatiyaya na tomo a di so kakorban, na so kapangongonotan na tomo a di so kasepaat sa sibo o manga bilibili.

23 Ka so kasopak na datar bo o dosa a kapangangatao, na so kategas i olo na datar bo o kamarataan o kapanakoto. Sabap sa tiyalikodan ka so katero o Allah na tiyalikodan ka niyan mambo a dato."

24 Na pitero i Saolo ki Samowil a "Miyadosa ako; miyasogok aken so sogoan o Allah ago so insarat ka, ka inikalek aken so manga taw na piyakineg aken so pitero iran.

25 Kapedipedi ka bo na rilai ngka imanto so dosa ko ago onot ka raken komasoy sa Gilgal kaan aken masimba so Allah."

26 "Di ako reka magonot," a inisembag i Samowil. "Tiyalikodan ka so katero o Allah na tiyalikodan ka mambo o Allah a dato o manga Israil!"

27 Na so den so katelikod i Samowil a mbaling na sinikem i Saolo so sisid o kimon iyan na miyakisi.

28 Na pitero on i Samowil a "Kinisi reka o Allah sangkai a gawii so kandatatoi sa Israil ka inibegay niyan ko isa a siringan ka a tomo a di seka.

29 So kababantogan a Tohan o Israil na di pemokeg aya pen o ba niyan alina so pamikiran iyan; ka kena a ba sekaniyan manosiya a pekealin so pamikiran iyan."

30 Tig i Saolo a "Miyakandosa ko, ogaid na kapedipedi ka bo na pagadati ako ngka ko kamamasaan o manga pelokelokesen o manga taw aken ago so langon a Israil; onot ka raken komasoy kaan aken masimba so Allah a Tohan ka."

31 Mandiyadi na miyonot rekaniyan si Samowil komasoy sa Gilgal na sominimba si Saolo ko Allah.

32 Oriyan iyan na pitero i Samowil a "Wita ngka raken si Agag a dato o manga Amalik." Na miyakaoma si Agag a somasana, ka mapipikir iyan a "Matamataan a miyakalepas den so mapait a kakeparo o kapatay!"

33 Ogaid na tig i Samowil a "Datar o kiyadai sa wata ko madakel a babay a nggolalan ko pedang ka na kedaan mambo sa wata so ina a ka." Na biyono i Samowil si Agag ko hadapan o Allah sii sa Gilgal.

34 Oriyan iyan na gomiyanat si Samowil sa kasong iyan sa Ramah, na miyaling si Saolo ko babalingan iyan sii sa Gibiyah.

35 Na taman ko kaoyagoyag pen i Samowil na da niyan den songowi si Saolo sa kimbentelen iyan on apiya pen inimboko iyan si Saolo. Na misendit so Allah sa kiyabaloya niyan ki Saolo a dato sa Israil.

1 SAMOWIL 16

Inidinan i Samowil si Daod sa Kadato

Na pitero o Allah ki Samowil a "Ay katey pen a kimbobokoon ka ki Saolo ka tiyalikodan aken sekaniyan a dato sa Israil? Penoa ngka a lana so tagoay ngka na go ka lalakaw, ka pekasongen ko seka ki Yasay sii sa Bitlihim. Miyapili aken so isa ko manga wata iyan a mabaloy a dato."

2 Na tig i Samowil a "Andamanaya i kapekasong aken roo? O maneg ai i Saolo na mbonoon ako niyan."

Tig o Allah a "Pakaonota ngka so mangoda a sapi na teroa ngka a 'Miyakaoma ko sii sa kapekorban aken ko Allah.'

3 Bantowi ngka si Yasay ko kakorban, na pekiilay aken reka o antonaa i penggolaolaan ka. Salawati ngka raken so mama a itoro aken reka."

4 Ininggolalan i Samowil so pitero on o Allah. Kagiya makaoma sekaniyan sa Bitlihim na pepananabaden so manga pelokelokesen ko inged kagiya mabalak iran on, na inisean iran a tig iran a "Ba aya minioma ngka na kalilintad?"

5 Tig i Samowil a "Oway, kalilintad. Somiyong ako sii sa kapekorban aken ko Allah. Sotiya niyo a ginawa niyo na go kano raken onot ko kapekorban." Na piyakasoti niyan si Yasay ago so manga wata iyan a manga mama na biyantowan iyan siran ko kapekorban.

6 Kagiya makaoma siran na miyailay i Samowil so wata i Yasay a si Iliyab, na aya katao niyan on na "Mataan a giyangkai a mama a tomitindeg sii ko kamamasaan o Allah i miyapili iyan."

7 Ogaid na pitero o Allah ki Samowil a "Di ngka pegilayani so paras iyan o di na so kaporo, ka da aken sekaniyan tarimaa. Kena a ba aya pegilayanan o Allah na so pekeilay o manosiya, ka aya pegilain o manosiya na so bo so paratoboan o lawas, ogaid na aya pegilain o Allah na so poso."

8 Oriyan iyan na tiyalowan i Yasay so wata iyan a si Abinadab na piyakaadap iyan ki Samowil. Ogaid na tig i Samowil a "Kena pen ai o ba miyapili o Allah."

9 Piyakaadap pen i Yasay si Samah, ogaid na tig i Samowil "Aya pen ai o ba aya pinili o Allah."

10 Pito kataw a manga wata i Yasay a manga mama a piyakaadap iyan ki Samowil, ogaid na pitero on i Samowil a "Da a ba kiran miyapili o Allah."

11 Na iniise iyan ki Yasay a "Ba giyai bo langon i manga wata a ka?"

"Aden pen a ariyari ron," a inisembag i Yasay. "Ogaid na petegikoren iyan so manga bilibili."

Tig i Samowil a "Pakisongowi ngka; di tano den pekaontod taman sa di makaoma."

12 Na piyakisongowan sekaniyan i Yasay, na marigariga i paras so mangoda, ago maliwanag i mata ago mataid.

Na pitero o Allah ki Samowil a "Sekaniyan den i pinili aken; songowi ngka ago salawati ngka!"

13 Mandiyadi na kinowa i Samowil so tagoay a petegoan sa lana na inisalawat iyan ki Daod sii ko kamamasaan o manga pagari niyan. Sarta den a minitemo ki Daod so Roh o Allah, na sisii rekaniyan den ipoon sangkoto a gawii. Oriyan iyan na komiyasoy si Samowil sa Ramah.

So dii Katelagad i Daod ki Saolo

14 Samaoto na bilag o Roh o Allah si Saolo na aden a saitan a siyogo o Allah a peringasa rekaniyan.

15 Na so manga talasogoay i Saolo na pitero iran on a "Ilaya ngka man, ka aden a saitan a siyogo o Tohan a peringasa reka.

16 Sabap roo, Kadnan ami, na pakapangilobaa kami ngka sa mama a mapasang i kapangotiyapi. Na igira a pekitemo reka so saitan a pesogoon o Tohan na makapengotiyapi sekaniyan kaan pepekapiya a ginawa ngka."

17 Na pitero kiran i Saolo a "Nggiloba kano sa mama a mapasang i kapangotiyapi na wita niyo raken sii."

18 Somimbag so isa ko manga talaogoay a "Miyailay aken so isa ko manga wata i Yasay sii sa Bitlihim a matao mangotiyapi. Mawaraw sekaniyan ago mapiya a sondaro; maongangen mambo ko di niyan dii katero ago mataid a mama, na lalayon on so Allah."

19 Mandiyadi na somiyogo si Saolo sa mama ki Yasay a tig iyan a "Pakasonga ngka raken so wata a ka a si Daod a petegikor sa bilibili."

20 Na piyakasong on i Yasay si Daod a piyakitelon iyan on so isa a kimar a riyoranan sa paan, isa ka tagoay a arak ago mangoda a kambing.

21 Miyakaoma si Daod ki Saolo na miyabaloy den a di on dii telagad. Tanto sekaniyan a kiyababayaon i Saolo, na initoro iyan si Daod a pegawid sa kelong iyan.

22 Na somiyogo si Saolo sa mama ki Yasay a tig iyan a "Perowa ngka a di raken den dii katelagadi i Daod ka miyasoat ako ron."

23 Igira a pekitemo ki Saolo so saitan a siyogo o Tohan na pekowaan i Daod so kotiyapi iyan a pepakaonin iyan, na pepekapiya a ginawa i Saolo ago pepekaasal a pegawa on so saitan.

1 SAMOWIL 17

Piyangerar i Goliyat so manga Israil

Sa masa oto na tinimo o manga Pilistiyo so manga sondaro iran sa kapakipetidawa iran, na sii siran miyalimod sa Sokoh sii sa Yodah. Biyangon iran roo so kampo iran sii sa Ipis Damim a pageletan a Sokoh ago Asikah.

2 Si Saolo ago so manga Israil na mitimo siran ago mikempo sii ko Balintad a Ilah, na mitiyagar siran sa kapagatowi ran ko manga Pilistiyo.

3 Matatago so manga Pilistiyo ko isa a bobongan, na pekempo so manga Israil ko sabala a bobongan a aya pageletan iran na balintad.

4 Aden a mabager a sondaro a aya ngaran iyan na si Goliyat a taw sa Gat a lominiyo a poon ko kampo o manga Pilistiyo sa kapengerara niyan ko manga Israil. Manga telo ka mitros a kaporo iyan,

5 Na kekalo sekaniyan sa ilmit a tombaga ago meraraben pen sa tombaga a aya kapened iyan na manga lima polo ago pito ka kilo.

6 Ndadalapiyan so manga bengis iyan sa tombaga na bebawaan iyan so bangkaw niyan a tombaga.

7 So bangkaw niyan na datar sa katiwaro o ndo, na so katatareman on a potaw na manga pito ka kilo a kapened iyan. Na moona rekaniyan so sondaro a pegawid ko kelong iyan.

8 Tominindeg si Goliyat na liyalis iyan so manga sondaro a Israil a tig iyan a "Ino kano sii song a mitiyagar sa kapakipetidawa? Ba kena ako Pilistiyo, na ba di sekano na manga oripen i Saolo? Pamili kano sa mama na go niyo raken pakatondagaya sii.

9 O makaato sekaniyan raken ago mapatay ako niyan na kebaloy kami a manga oripen iyo; ogaid na o daaga ko sekaniyan ago mapatay aken na kebaloy kano a manga oripen ami sa kapetelagadi niyo rekami."

10 Na tig iyan pen a "Pengeraren aken so manga sondaro a Israil sangkai a gawii. Pamili kano sa mama kaan kami makatidawa!"

11 Na kagiya maneg i Saolo ago so langon a Israil angkai a manga katero o Pilistiyo na piyamanabad siran a tanto a pepanga aalek.

Si Daod sii ko Kampo i Saolo

12 Si peman si Daod na wata sekaniyan i Yasay a Ipraiten a poon sa Bitlihim sii sa Yodah. Walo kataw a manga wata i Yasay a manga mama, na sii ko manga gawii i Saolo na miyalokes sekaniyan a minitolod den a idad iyan.

13 So telo kataw a kaka a wata i Yasay na miyonot ki Saolo ko katidawa: so kaka on na si Iliyab, so ikadowa na si Abinadab ago so ikatelo na si Siyamah.

14 Si Daod na aya kiran ariyari. So telo kataw a kaka na moonot ki Saolo,

15 Ogaid na si Daod na dii kekasokasoy sa Bitlihim a poon ki Saolo a petegikoren iyan so manga bilibili o ama iyan.

16 Sii ko soled o pat polo gawii na peliyo si Goliyat oman mapita ago oman kegabi a pepangeraren iyan so manga Israil.

17 Miyakaisa a gawii na pitero i Yasay ko wata iyan a si Daod a "Kowaa ngka ngkai a pat ka gantang a sindeg a kamais ago sapolo timan a paan a makan o manga pagari ngka na nggagaan ka somong ko kampo iran.

18 Awidi ngka pen angkai a sapolo timan a mimbatik a gatas na began ka ko komandir o lompok iran. Kaipa ngka o antonaa i masosowa o manga pagari ngka na kasowin ka raken so karina sa kapipiya a ginawa iran.

19 Ndodoo siran ki Saolo ago so langon a mama sa Israil sii sa Balintad a Ilah a di siran dii makitidawa ko manga Pilistiyo."

20 Teked a kapipita na mimbawat si Daod na initadin iyan so manga bilibili ko ped a pepanagikor, na kinowa niyan so manga awid iyan na gomiyanat a so den so iniinsarat on i Yasay i siyowa iyan. Miyakaoma sekaniyan ko kampo sii den ko kapeliliyo ron o manga sondaro a song ko petidawaan a di siran dii melalalis sa katidawa,

21 Ka perantar so manga sondaro a Israil ago so manga sondaro sa kapetidawa iran.

22 Inibegak i Daod so manga awid iyan ko komikibir ko pangenengken, na miyalalagoy sekaniyan ko romarantar a manga sondaro a mitiyagar sa katidawa na miyatoon iyan so manga pagari niyan na siyalam iyan.

23 Na sii ko di niyan pen kiran dii kimbitiyarain na si Goliyat a mabager a Pilistiyo a taw sa Gat na lominiyo peman ko ped iyan a manga sondaro na kiyasoy niyan so ipepangerar iyan, na miyaneg ai i Daod.

24 Kagiya mailay o manga Israil si Goliyat na palaya iran piyalagoyan a tanto siran a pepanga aalek.

25 "Ilaya ngka ngkoto a mama a pepakiilay rektano a pepangeraren iyan so Israil!" a tig o oman i isa ko ped iyan. "Mbegan o dato sa mala a kakawasaan so apiya antawaa i pekabono on. Pakipengaroma niyan on pen so wata iyan a babay ago pelepasen iyan so pamiliya o ama iyan ko kapembayadi iran ko bowis sii sa Israil."

26 Na inisean i Daod so manga mama a tomitindeg ko obay niyan a tig iyan a "Antonaa i ikidia ko mama a pekabono sangkoto a Pilistiyo a mapekada iyan angkai a kayaan o Israil? Antawaa ngkoto a kapir a Pilistiyo a mapengerar iyan so manga sondaro o oyagoyag a Tohan?"

27 Na pitero iran on peroman so di iran dii teroon a tig iran on a "Giyai den i ikidia ko mama a pekabono rekaniyan."

28 Si Iliyab a kaka i Daod na miyaneg iyan so dii kimbitiyarain i Daod ko manga mama na tanto niyan a kiyararangitan si Daod a tig iyan a "Ino ka sii song? Antawaa i biyagakan ka sangkoto a maito a manga bilibili sii ko mitataog a kaden? Katawan aken so kaambog ka ago so karata o poso o ka. Aya bo a inisong ka sii na pembantay ka ko katidawa."

29 "Antonaa bes i miyanggolaola ko imanto?" a tig i Daod. "Ba ako di patot a makapetero?"

30 Na somiyangor sekaniyan ko ped na datar iyan bo a iniise iyan on, na datar mambo o miyaona a inisembag on o manga mama.

31 Miyaontaling so pitero i Daod na miyapanotol ki Saolo, na piyakisongowan sekaniyan i Saolo.

32 Na pitero i Daod ki Saolo a "Hey kadnan, o ba aden a pekelek sabap sangkoto a Pilistiyo! Saken i song on a makipetidawa on."

33 "Di ka pekaato sangkoto a Pilistiyo," a tig i Saolo. "Di ka on pekagaga makitidawa, ka matag ka baden wata na miyatey sekaniyan den a sondaro ipoon ko kangodai ron."

34 Ogaid na pitero i Daod ki Saolo a "Saken i petegikor ko manga bilibili o ama aken, na igira aden a miyakatalingoma a arimaw o di na barowang a initangag iyan so nati a bilibili ko talon

35 Na peselobaan ko, na pembentolen aken ago pekowaan aken so bilibili ko ngari iyan. Igira a pesengoran ako o arimaw o di na so barowang na petepakan ko so lig iyan ago peranegen aken taman sa matay.

36 Palaya aken miyapatay so manga arimaw ago so manga barowang, na giyangkoto a kapir a Pilistiyo na kesowa iyan so isa kiran ka kagiya inerar iyan so manga sondaro o oyagoyag a Tohan.

37 So Allah a somiyabet raken ko arimaw ago so barowang na sebeten ako niyan mambo ko lima angkoto a Pilistiyo."

Na pitero i Saolo ki Daod a "Ika roo den, na makaogop reka so Allah!"

38 Na piyakinditar i Saolo ki Daod so nditaren iyan sa katidawa. Siyolotan iyan pen sa raben a potaw na tiyagoan iyan sa ilmit a tombaga a olo niyan.

39 Initakip i Daod so pedang i Saolo ko liyo o raben na tipengan iyan melalakalakaw ka kagiya kena a ba niyan kalalayami so kaosara sii.

"Di aken ai kilalakaw," a tig iyan ki Saolo, "ka kena a ba aken kalalayami;" na inendaan iyan.

40 Oriyan iyan na kinowa niyan so teken iyan na miyamili sa lima timan a manga titilak a ator a poon ko baogan na tiyago iyan ai ko pontir iyan. Na lominiyo sekaniyan a kakapetan iyan so salibat iyan sa kapagatowi niyan ki Goliyat.

Biyono i Daod si Goliyat

41 Milalakalakad so Pilistiyo a pepekadaseg ki Daod a maona rekaniyan so pegawid ko kelong iyan.

42 Tintengan iyan si Daod na miyailay niyan a matag baden wata a marigariga i paras ago mataid, na pisodi iyan.

43 Na pitero iyan ki Daod a "Ba aya katao ngka on na matag ako baden aso a pesongowan ka a maawid ka sa teken?" Na pisintaan iyan si Daod a nggolalan ko manga katohanan iyan.

44 "Song ka sii," a tig iyan ki Daod, "ka ibegay aken so sapo o ka a kapegedasan o manga papanok ago so manga binatang!"

45 Na pitero on i Daod a "Pesong ka raken a kagogomaanan sa pedang ago bangkaw ago sebat, ogaid na pesong ako reka sii ko Ingaran o Allah a Lebi a Mamaapaar a so Tohan o manga sondaro a Israil a pepangeraren ka.

46 Sangkai a gawii na peladen ka o Allah ko lima ko, na mbonoon ko seka ago potolan ko seka sa olo. Imanto a gawii na imbegay aken so manga bangkay o manga sondaro a Pilistiyo a kapegedasan o manga papanok ago sii ko manga iila a binatang, na ketokawan o dalem a doniya a aden a Tohan sii sa Israil.

47 Na so langon a malilimod sii na ketokawan iran a kena a ba nggolalan ko pedang o di na bangkaw a kapepekasabet o Allah, ka so kapakipetidawa na rek o Allah, na peladen kano niyan langon ko kapaar ami."

48 Na sii ko kapepekadaseg i Goliyat ki Daod a nggobat rekaniyan na minggagaan malalagoy si Daod ko romarantar a manga sondaro a Pilistiyo sa kapagatowi niyan on.

49 Domiyodo ko oyot iyan sa ator na inisalibat iyan ki Goliyat. Miyasogat iyan sekaniyan sa beneng na minitaled so ator ko beneng iyan, na minisomek a paras iyan ko lopa.

50 Giyoto den i kiyatabana i Daod ki Goliyat a aya minidaag iyan on na salibat ago ator. Apiya pen o da den a ba niyan kaaawidi a pedang na miyasogat iyan si Goliyat na miyapatay niyan.

51 Piyalalagoy sekaniyan i Daod na diyapoan iyan, na binindas iyan so pedang i Goliyat ko tagoban iyan na inipotol iyan on ai ko olo niyan.

Kagiya mailay o manga Pilistiyo a miyatay so mabager a sondaro iran na tomiyalikod siran a miyamalagoy.

52 Na sarta den a miyamangogiyab so manga mama sa Israil ago Yodah na piyanaloba iran siran taman sa Gat ago sii ko manga gimowa a Ikron. Na kikakekelit so miyapamono a manga Pilistiyo sii ko lalan a ipesong sa Siyaaraim taman den sa Gat ago Ikron.

53 Kagiya komasoy so manga Israil ko kiyapanalobaa iran ko manga Pilistiyo na pitebanan iran so kampo iran.

54 Kinowa i Daod so olo i Goliyat na inowit iyan sa Yarosalim, ogaid na tiyago iyan ko barombarong iyan so manga gomaan i Goliyat.

Piyakaadap si Daod ki Saolo

55 Sii ko kambabantayi i Saolo ki Daod ko kapembalaka niyan ki Goliyat na inisean iyan si Abnir a so komandir o manga sondaro a tig iyan a "Antawaa i kiwata sangkoto a mangoda?"

Tig i Abnir a "Mataan ko kaooyagoyag ka, Dato, a di aken katawan."

56 Na pitero on i Saolo a "Pangingiseen ka o antawaa i kiwata sangkoto a mangoda."

57 So den so kiyapakakasoy i Daod oriyan o kiyabonoa niyan ki Goliyat na kinowa sekaniyan i Abnir ka piyakaadap iyan ki Saolo a kaaawidan pen i Daod so olo i Goliyat.

58 "Antawaa i kiwata reka, mangoda?" a iniise on i Saolo.

Tig i Daod a "Wata ako o oripen ka a si Yasay a taw sa Bitlihim."

1 SAMOWIL 18

Oriyan o kinimbitiyarain i Saolo ki Daod na so niyawa i Yonatan na lagid o ba miyaisaisa ago so niyawa i Daod, na kiyababayaana sekaniyan i Yonatan a datar o kapekebabayai niyan sa ginawa niyan.

2 Ipoon sangkoto a gawii na ipepegeda i Saolo si Daod na da niyan den pakabalinga ko walay o ama iyan.

3 Na miyakipesadanowa si Yonatan ki Daod ka kagiya pekebabayaan iyan a datar a ginawa niyan.

4 Inendaan i Yonatan so kimon a sosoloten iyan na inibegay niyan ki Daod a rakes o raben iyan, so pedang iyan, so pana iyan ago so sambitan iyan.

5 Mapiya i bobolos si Daod ko apiya antonaa i ipesogo on i Saolo a penggolaolaan iyan. Sabap roo na biyaloy sekaniyan i Saolo a isa ko olowan o manga sondaro niyan.

Inikasoat ai o langon a taw ago so pen so manga sondaro i Saolo.

Riniit i Saolo si Daod

6 Sii ko kapembaling o manga sondaro ko oriyan o kiyabonoa i Daod ki Goliyat na mililiyo so manga babay a miyamakapoon ko langon a inged sa Israil sa kapegalawa iran ki Dato Saolo a di siran dii mamagidaida ago dii sesayaw sa kapekebabaya a rakes o dii

katembor ago dii kamboboniboniyen.

7 Sii ko di iran dii kakeriyala na di iran dii ipamagidaida a:

"Miyakapatay si Saolo sa kasenggibo,
na miyakapatay si Daod sa kasepolo nggibo!"

8 Inikarata a ginawa i Saolo angkai a idaida na tanto sekaniyan a kiyarangitan a tig iyan ko ginawa niyan a "Inisela iran ki Daod so dii kateroa sa 'kasepolo nggibo,' ogaid na saken na 'kasenggibo' baden, na aya pen o ba niyan di makowa so ndatoan?"

9 Na inipoon sangkoto a gawii na lalayon sisilegen i Saolo si Daod a periiten iyan.

10 Sii ko telondog a gawii na so saitan a poon ko Tohan na somiyook ki Saolo na miyameteng sekaniyan sii ko walay niyan. Samaoto na pepangotiyapi si Daod a datar gowani na makakakapet si Saolo sa bangkaw.

11 Na inibangkaw niyan ai ki Daod a aya paninti a akal iyan na "Ideket aken sekaniyan a bangkaw ko keleb." Ogaid na miyakadowa den manggolaola a kiyapakalidas on i Daod.

12 Ipekelek i Saolo si Daod sabap sa so Allah na lalayon ki Daod a tiyalikodan iyan den si Saolo.

13 Kagiya ka maoto na piyakaawa iyan si Daod ko di niyan on dii katelagadi ka biyaloy niyan a komandir o sanggibo a manga sondaro, na pagoolowanan siran i Daod ko di iran dii kanggogobat.

14 Mapiya sekaniyan i bobolos ko langon a di niyan dii nggolaolaan ka lalayon rekaniyan so Allah.

15 Kagiya mailay i Saolo so kapiya i bobolos i Daod na kiyalonsanan baden so kipekeleken iyan on.

16 Ogaid na so langon a taw sa Israil ago sa Yodah na pekebebayaan iran si Daod ka sekaniyan i magoolowan kiran ko di iran dii kanggogobat.

Miyapangaroma i Daod so Wata a Babay i Saolo

17 Samaoto na pitero i Saolo ki Daod a "Katii so kaka a wata aken a babay a si Mirab. Pakipangaroma ko reka asar a pakawawaraw ka sabap raken sii ko di ngka dii kapakitidawa ko manga katidawa a takdir o Allah." Aya pipikiren i Saolo na "So den so manga Pilistiyo i makabono on a kena a ba giya ginawa ko!"

18 Ogaid na pitero i Daod ki Saolo a "Antawaa ko ago antonaa i pamiliya ko sii sa Israil a matag ako den kebaloy a miyakamong o dato?"

19 Ogaid na sii ko kiyaoma o taalik sa kimbegan ki Mirab ki Daod a mapangaroma niyan na sii baden inibegay ki Adriyal a taw sa Miholah.

20 Ogaid na so wata a babay i Saolo a si Mikal na pekebabayaan iyan si Daod, na kagiya matero ini ki Saolo na inikasoat iyan.

21 Ka aya paninti a akal iyan na "Ibegay aken si Mikal ki Daod a militag on kaan mabono si Daod o manga Pilistiyo." Sabap roo na ikadowa den aya a kiyateroa on i Saolo a "Kebaloy ka imanto a miyakamong raken."

22 Na siyogo i Saolo so manga talasogoay niyan a tig iyan on a "Mbitiyarain iyo si Daod sa masolen na teroa niyo ron a 'Ilaya ngka man, ka miyasoat reka so dato na pekebabayaan ka o langon a sanasanaan iyan. Aya mapiya na mabaloy ka imanto a miyakamong ko dato."

23 Na pitero iran ai ki Daod, ogaid na tig i Daod a "Ba aya katao niyo ron na makep so kabaloy a miyakamong ko dato a matag ako mama a miskin a da a bantogan iyan."

24 Kagiya matero o manga talasogoay ki Saolo so miyatero i Daod

25 Na tig i Saolo a "Teroa niyo ki Daod a 'Aya bo a kabaya o dato a mibetang ka na so magatos timan a kobal ko sangoran o miyapamono a manga Pilistiyo kaan kasaopi so manga ridoay niyan." Ogaid na aya kekadiyaten i Saolo na mapatay si Daod o manga Pilistiyo.

26 Kagiya matero o manga talasogoay ki Daod angkai a pitero i Saolo na miyababaya sekaniyan a mabaloy a miyakamong ko dato. Sabap roo na sa da pen kapopos o taalik

27 Na lomiyalakaw si Daod ago so manga mama niyan na miyakapatay siran sa dowagatos a manga Pilistiyo. Inowit iyan so manga kobal iran na inibegay niyan ko dato a matatarotop so kadakel iran kaan sekaniyan mabaloy a miyakamong ko dato. Mandiyadi na piyakitangaroma on i Saolo so wata iyan a si Mikal.

28 Kagiya mailay i Saolo a lalayon so Allah ki Daod ago kiyatokawan iyan a so wata iyan a si Mikal na pekebabayaan iyan si Daod

29 Na baden kiyaoamanan so kipekeleken on i Saolo, na lalayon iyan riridoon si Daod ko kaooyagoyag iyan pen.

30 So manga olowan o manga sondaro a Pilistiyo na ipeteros iran den a di iran dii kapakitidawa, na oman siran makipetidawa na lebi a mapiya i bobolos si Daod a di so apiya antawaa ko ped a manga olowan o manga sondaro i Saolo. Sabap roo na miyabaloy si Daod a tanto a kababantogan.

1 SAMOWIL 19

Miyangangampedian si Yonatan mipantag ki Daod

Pitero i Saolo ki Yonatan a wata iyan ago so langon a sanasanaan iyan a kekadiyaten iyan so kabonoa ki Daod. Ogaid na pekebabayaan i Yonatan si Daod

2 Na piyakaiktiyar iyan den a tig iyan a "So ama aken na mananamar reka mono. Kapedipedi ka bo na pananggila ka mapita; nggiloba ka sa katepokan ka na go ka on gegenek.

3 Meliyo ako a tindeg ko obay o ama aken sii ko pangomaan a katatagoan reka. Makimbitiyarai ako ron mipantag reka na o aden a miyapariksa aken na teroon ko reka."

4 Na piyodi i Yonatan si Daod ki Saolo a tig iyan a "Kapedipedi ka bo, dato, na o ba ngka nggolaolai sa marata so oripen ka a Daod, ka da reka den makandosa ago mala reka i gona so langon a miyanggolaola niyan.

5 Iniserakan iyan so niyawa niyan isako bonoon iyan si Goliyat, na migay so Allah sa mala a kiyapakataban para sa Israil. So kiyailaya ngka on na miyababaya ka. Ino ngka baden kebayaai memarata so da a sala iyan a mama sa kambonoa ngka ki Daod sa da a sabap iyan?"

6 Na piyakineg i Saolo si Yonatan na inisepa iyan a tig iyan a "Mataan ko kaooyagoyag o Allah a di den kebono si Daod."

7 Sabap roo na tiyalowan i Yonatan si Daod na piyanotol iyan on so langon a kabasa i Saolo. Na inowit iyan si Daod ki Saolo na pepanalagadan iyan si Saolo a datar gowani.

Inogopan i Mikal si Daod sa Kapalagoy niyan ki Saolo

8 Aden peman a katidawa na somiyong on si Daod ka miyakitidawa ko manga Pilistiyo. Tanto a mala a kiyatabana niyan kiran na kiyapalagoyan iran si Daod.

9 Miyakaisa a gawii na so saitan a poon ko Allah na somiyook ki Saolo sii ko kaoontod iyan ko walay niyan a makakakapet sa bangkaw, na ndodoo si Daod a pepangotiyapi.

10 Tipengan i Saolo a ideket iyan sekaniyan a bangkaw ko keleb, ogaid na kiyalidasan i Daod na minisogat so bangkaw ko keleb. Na miyakapalagoy si Daod sangkoto a kagagawii.

11 Somiyogo si Saolo sa makapanoriman ko walay i Daod kaan iran sekaniyan mabono iran sii ko kapipita. Ogaid na si Mikal a karoma i Daod na piyakaiktayar iyan a tig iyan a "O di ngka palagowin a ginawa ngka imanto a gagawii na kebono ka mapita!"

12 Mandiyadi na inalogan i Mikal si Daod ko rowasan na minggagaan roo mawa a miyalagoy.

13 Oriyan iyan na kominowa si Mikal sa barahala a piyakaiga iyan ko igaan, na bitadan iyan sa olona a bombol a kambing so olo niyan na tiyanggoban iyan.

14 Kagiya makaoma so manga mama a siyogo i Saolo a ndakepen iran si Daod na pitero i Mikal a "Pekesakit sekaniyan."

15 Ogaid na piyakakasoy i Saolo so manga mama sa kailaya iran ki Daod a tig iyan a "Wita niyo sekaniyan raken apiya makaiiga ko igaan iyan kaan aken mabono."

16 Ogaid na kagiya somoled so manga mama na aya iran bo miyatoon na so barahala ko igaan iyan ago so olona a bombol a kambing sii ko olo niyan.

17 Na pitero i Saolo ki Mikal a "Ino ako ngka pegakali sa datar ai a piyakapalagoy ngka so ridoay aken?" Na tig i Mikal a "Pitero iyan a mbonoon ako niyan o di aken sekaniyan pakapalagoya."

Somiyong si Daod ki Samowil sii sa Ramah

18 Kagiya makapalagoy si Daod na somiyong ki Samowil sii sa Ramah, na piyanotol iyan on so langon a pinggolaola on i Saolo. Oriyan iyan na somiyong siran ago si Samowil sa Nayot na komiyaden siran roo.

19 Miyatero ki Saolo a ndodoo si Daod sa Nayot sii sa Ramah;

20 Sabap roo na somiyogo sekaniyan sa makadakep on. Ogaid na kagiya makailay siran sa sesagorompong a manga nabi a pepangalamat a ped iran si Samowil a magoolowan kiran na minitemo so Roh o Tohan ko manga siyogo i Saolo na miyangalamat siran mambo.

21 Miyapanotol ai ki Saolo na somiyogo sekaniyan pen roo sa ped a manga mama na miyangalamat siran mambo. Na ikatelo den manggolaola a somiyogo roo si Saolo sa manga mama na baden miyamangalamat mambo.

22 Oriyan iyan na si den si Saolo i somiyong sa Ramah. Kagiya makaoma ko mala a paridi sii sa Siko na miyangingise a tig iyan a "Anda si Samowil ago si Daod?"

"Ndodoo siran sa Nayot sii sa Ramah," a inisembag iran.

23 Na giyoto a miyantap sekaniyan sa Nayot sii sa Ramah, ogaid na minitemo rekaniyan mambo so Roh o Tohan na lomiyalakaw sekaniyan a dii mangalamat taman ko kiyapakaoma niyan sa Nayot.

24 Inendaan iyan so kimon iyan na miyangalamat mambo sii ko kamamasaan i Samowil. Na miiga sekaniyan a da a nditaren iyan sangkoto a miyababasa alongan ago miyababasa gawii. Giyoto i dii kateroa o manga taw sa "Ba ped mambo si Saolo ko manga nabi?"

1 SAMOWIL 20

Si Daod ago si Yonatan

Samaoto na miyalagoy si Daod a poon sa Nayot sii sa Ramah na somiyong ki Yonatan. "Antonaa i miyanggolaola ko?" a iniise iyan on. "Antonaa i kasalaan aken? Antonaa i minisela aken ki ama a ka a ipananamar iyan ko niyawa ko?"

2 "Di den ai benar!" a inisembag i Yonatan. "Di ka petay! Da den a penggolaolaan i ama aken a maito mala a ba niyan raken di mapayag a daan. Ngkaino niyan raken mapegma? Kena ini a ba benar!"

3 Ogaid na pitero i Daod a "Mataan den a katawan i ama a ka a ipekelimo ako ngka, na miyatero iyan sa ginawa niyan a 'Di kapekitokawan ki Yonatan so kekadiyaten ko ka o ba baden makamboko.' Ogaid na matamataan ko kaooyagoyag o Allah ago so kaooyagoyag ka a sasalakad bo a let aken ko kapatay!"

4 Tig i Yonatan a "Apiya antonaa i kabaya a ka na inggolalan aken para reka."

5 Na pitero on i Daod a "Ilaya ngka man ka mapita na selasela ko saribolan na giyanan so kapepekaatoang aken ko dato; ogaid na pakalalakawa ko ngka baden kaan ako makatepok ko pangomaan taman sa merimon amay ka isa a gawii.

6 O isean ako o ama a ka na teroa ngka on a 'Miyangangampedian raken si Daod a makabaling nggagaan sa Bitlihim a inged iyan sabap ko kiyatemeg o kapekorban roo o langon a tonganay niyan.'

7 O teroa niyan a 'Mapiya nan,' na da a pekakaid raken. Ogaid na o tanto sekaniyan a kerarangiti na ketokawan ka den a miyanget sa pikir iyan a kapemaratai niyan raken.

8 Kagiya ka maoto na kalimoon ako ngka na tomanen ka so inisemaya a ka raken ko kiyapesadanowai ta sii ko hadapan o Allah. Ogaid na o miyakasela ako na seka den i bono raken!

Ino ako ngka pen kepalad ko ama a ka?"

9 "Di den!" a tig i Yonatan. "O kiyatokawi aken a miyanget sa ginawa i ama a kapemaratai niyan reka na ba aken reka di mapetero?"

10 Na iniise on i Daod a "Antawaa i makapetero raken on o sembaga ka o ama a ka sa masarangit?"

11 "Ita roo," a tig i Yonatan; "somong ta ko pangomaan." Na somiyong siran on a dowaa.

12 Pitero pen i Yonatan a "Isepa aken ko Allah a Tohan sa Israil a isean ko si ama mapita sa datar ai a oras ago amay ka isa gawii! O mapipiya reka a ginawa niyan na ba aken seka di kesogoi ago matero reka?"

13 Ogaid na o kebaya reka memarata si ama na kamorkaan ako o Allah sa tanto a maregen o di aken reka pakitokawi ago mapakapalagoy aken seka a da ka kapakasakiti! Na pengnin ko a malalayon reka so Allah a datar sa miyaona a kalalayon iyan ki ama aken!

14 Pakiilain ka raken so limo o Allah taman ko kaoyagoyag aken pen; ogaid na o petay ako

15 Na di ngka den potola so limo o ka ko familiya ko, apiya pen amay ka miyapamotol o Allah so oman i isa a ridoay ngka sii ko dalem a doniya."

16 Giyanan i kiyapakipesadanowai i Yonatan ko mbawataan i Daod, na pitero iyan pen a "Mapakitaban o Allah si Daod ko manga ridoay niyan o barobaa niyan ai!"

17 Na piyakapemataan peroman i Yonatan si Daod ko inisepa iyan sabap ko kapekebabayai niyan on, ka pekebabayaan i Yonatan si Daod a datar o kapekebabayai niyan sa ginawa niyan.

18 Oriyan iyan na pitero i Yonatan ki Daod a "Mapita na selasela ko saribolan na mipemagisei ka, ka da a pekaontod ko korsi i ka.

19 Amay ka isa a gawii ko kaperimon iyan na song ka ko darpa a pitepokan ka isako miyaona na nayaw ka roo ko kilid o mitatabotod a ator.

20 Na penaan ko so ator sa telo a gasa ka aya katao ron na ba ako den dii tindo.

21 Oriyan iyan na sogo ako sa bago a mama a peteroon ko ron a 'Ika roo; nggilobaa ngka so manga gasa.' O teroa ko ron a 'Ilaya ngka, ka so manga gasa na sii sa talikodan ka; pangowaa ngka,' na amay ka magiyoto na song ka raken ka matamataan ko kaoyagoyag o Allah a makasasarig ka a da den a ba reka pekakaid.

22 Ogaid na o teroa ko ko wata a "Ilaya ngka, ka so manga gasa na sii sa onaan ka,' na palagoy ka den ka pekaawaan ka o Allah.

23 Na so peman so kapasadan a pimbitiyaraiyan ta na tatanodi ngka a so den so Allah i di rekta dii seksi!"

24 Mandiyadi na mitepok si Daod ko pangomaan. Kagiya raoten so kapista ko saribolan na miyontod so dato Saolo ka ken.

25 Miyontod sekaniyan ko kalalayaman a darpa iyan ko obay o keleb a mipepantag iyan si Yonatan, na moontod si Abnir a maabay ki Saolo. So darpa i Daod na da a moontod on

26 Ogaid na da den a pitero i Saolo sangkoto a gawii ka aya katao niyan on na "Baanda aden a miyasowasowa i Daod a minidalem on a hadas; mataan a di sekaniyan masosoti."

27 Ogaid na sii ko telondog a gawii ko ikadowa gawii ko olanolan na da den kaontodi so darpa i Daod. Na iniise i Saolo ki Yonatan a "Ino da makatalingoma ko kakan so wata i Yasay kagai ago imanto?"

28 Tig i Yonatan a "Miyangangampedian raken modas si Daod sa kapakasong iyan sa Bitlihim.

29 Pitero iyan a 'Pakalalakawa ko ngka, ka so pamiliya mi na peselasela sa kakorban sii ko siti, na piyantonan ako o pagari aken a somong ako roo. O kelimoon ako ngka na pakalalakawa ko ngka kaan aken mipagilaya so manga pagari aken.' Giyanan i da niyan kapakadarpa ko lamisaan o dato."

30 Na somiyokeyaw so rarangit i Saolo ki Yonatan na pitero iyan on a "Wata ka o bibid ago pesopak a babay! Ba aken di katawi a pegampilan ka so wata i Yasay a di ngka dii mikeya ago kayaan o ina a ka a mimbawata reka?"

31 Taman sa kaooyagoyag o wata i Yasay sii ko doniya na di ka den makapembeken aya pen o ba so kapendato o ka. Na, sogoi ngka sekaniyan ago wita ngka raken ka mataan den a mbonoon!"

32 "Ino sekaniyan kebono? Antonaa i miyanggolaola niyan?" a iniise i Yonatan ko ama iyan.

33 Ogaid na inibangkaw rekaniyan baden i Saolo so bangkaw niyan sa kambonoa niyan on. Mandiyadi na kiyatokawan den i Yonatan a miyanget sa pikir o ama iyan a kambonoa niyan ki Daod.

34 Na tominikeras si Yonatan ko oontodan iyan a tanto a pekerarangitan, na da den kan sangkoto a gawii a so ikadowa gawii ko olanolan ka di niyan dii mboko si Daod sabap sa piyakaito i ama iyan.

35 Kagiya mapita na somiyong si Yonatan ko pangomaan ka ipetelaboka iyan si Daod. Aden a pakaonoten iyan a bago a mama

36 Na pitero iyan ko wata a "Palalagoy ka na go ngka nggilobaa so manga gasa a ipena aken," na sii ko kapepalalagoy o wata na inipana iyan so gasa a miyakalepas on.

37 Kagiya makaoma so wata ko kiyaologan ko gasa na tiyalowan i Yonatan a tig iyan a "Ba reka di makalelepas so gasa?" Na liyalis peroman i Yonatan a tig iyan a "Nggagaan ka malalagoy! Di ka den tereg!" Na piyorot o wata so gasa na komiyasoy ko kadnan iyan.

39(Da den a peleng sii o wata; si bo si Yonatan ago si Daod i matao ron.)

40 Oriyan iyan na inibegay i Yonatan ko wata so pana iyan a tig iyan a "Ika roo den; kasowin ka ini ko siti."

41 Kagiya maipos so wata na gomimaw si Daod a poon ko kilid o mitatabotod a ator na romiyoko sa miyakatelo ko kiyasodiyodi niyan ki Yonatan. Oriyan iyan na miyagareka ago misegeda siran, ogaid na mala a kiyapakasegad i Daod.

42 Na pitero i Yonatan ki Daod a "Lalakaw ka den sa da a rayorayo a ginawa, ka miyakasepai ta sii ko Ingaran o Allah, na pekitoman rektano o Allah ago so moriyataw ngka ago so moriyataw aken so kapasadan ta sa taman sa pakataman." Oriyan iyan na lomiyalakaw si Daod na komiyasoy si Yonatan ko siti.

1 SAMOWIL 21

Si Daod ago so Soti a Paan

Somiyong si Daod ko imam a si Ahimilik sii sa Nob. Tiyyabad si Ahimilik sa kalek kagiya mailay niyan si Daod, na inisean iyan a "Ino seka bo a da a ped ka?"

2 Tig i Daod a "Aden a inisogo raken o dato a ipenggolalan aken, na pitero iyan raken a 'Da den a pekatokawa ngka mipantag ko pesogoan reka ago so iniinsarat aken reka.' So peman so manga pagtaw aken a manga mama na miyatero aken kiran a talaboka ko iran ko ped a darpa.

3 Na, antonaa i matatago reka sii? Begi ako ngka sa lima timan a paan, o di na apiya antonaa i ketoon ka."

4 Na pitero on o imam a "Da den a kalilid a paan a matatago aken sii, ogaid na aden a soti a paan a kekowa ngka asar a makalilidas so manga mama ngka ko kadadalemi kiran a hadas."

5 Pitero i Daod a "Mataan a da den a babay a ba ami miyaobay, a datar gowani igira aden a pelalakawan aken. Pesotin o manga mama a ginawa iran apiya sii ko kalilid a kapelalakaw ami. Aya pen ari imanto i ba siran di masosoti sangkai a pesogoan rekami o dato?"

6 Mandiyadi na inibegay o imam ki Daod so soti a paan, ka da den a paan roo a rowar ko paan a inisapaat ko Allah a miyakowa den ko lamisaan a pesepaatan on ago kiyasambian den sa mayaw.

7 Ndodoo so isa ko talasogoay i Saolo sangkoto a gawii ka aden a petomanen iyan ko hadapan o Allah. Aya ngaran iyan na si Doweg a Idomiyen a olowan o manga pananagikor sa bilibili i Saolo.

8 Na pitero pen i Daod ki Ahimilik a "Ba aden a bangkaw o di na pedang ka sii a kibegay ngka raken? Da aken kaawidi so pedang aken o di na ped a gomaan ka kagiya miyakapasog raken so kiyasogoa raken o dato."

9 Na tig o imam a "Sisii so pedang i Goliyat a so Pilistiyo a miyapatay ngka sii ko balintad a Ilah; bobongkosan ai sa dinis sii ko talikodan o saliko o imam. O kebaya ngka na kowaa ngka den; da den a gomaan sii a rowar san."

"Da den a datar iyan!" a tig i Daod. "Began ka raken."

Miyagapas si Daod sii sa Gat

10 Gomiyanat roo si Daod sangkoto a gawii a pepalagoyan iyan si Saolo, na somiyong

sekaniyan ki Akis a dato sa Gat.

11 Ogaid na so manga talasogoay o dato na pitero iran ki Akis a "Ba kena a giyai si Daod a so dato ko inged iyan? Kena a giyai so mama a dii ipagidaida o manga babay ko di iran dii kaseyaw a tig iran a 'Miyakapatay si Saolo sa kasenggibo, na miyakapatay si Daod sa kasepolo nggibo?' "

12 Tiyago i Daod ko poso iyan angkai a manga katero na tanto niyan a inikalek so dato Akis.

13 Sabap roo na inalin iyan so olaola niyan ko kapekeilaya iran on, ka miniring sa pambetengen sii ko kasisii niyan kiran a di niyan dii pangokotan so manga lekeb o gimowa ago pepakatogaan iyan so ayog iyan ko sompa iyan.

14 Na pitero i Akis ko manga talasogoay niyan a "Ilaya niyo angkoto a mama! Pambetengen sekaniyan! Ino niyo raken pagowita?"

15 Ba raken kokorang so manga pambetengen? Ba giyanan i kiyawita niyo sii sangkai a mama kaan dii makanggolaola sa datar ai ko hadapan ko? Ba pen ai pekasoleda ko walay aken?"

1 SAMOWIL 22

Si Daod ago so manga Pagtaw niyan sii sa Adolam ago sa Mispah

Miyawa si Daod sa Gat ka miyagapas ko liyang sii sa Adolam. Kagiya maneg ai o manga pagari niyan ago so ped ko pamiliya o ama iyan na tomiyapi siran on roo.

2 So pen so langon a taw a kikareregenan, o di na ana manga otang iyan, o di na di masosoat na mitimotimo siran ki Daod, na mimbalooy sekaniyan a nakoda iran. Manga pat gatos a manga mama a miyangeped on.

3 Miyawa roo si Daod na somiyong sa Mispah sii sa Mowab, na pitero iyan ko dato sa Mowab a "Kapedipedi ka bo na pakakadena ngka sii so ama aken ago ina aken taman ko katokawi ko o antonaa i penggolaolaan raken o Tohan."

4 Mandiyadi na inibegak iyan siran roo ko dato sa Mowab, na komiyaden siran on taman ko katetapok den i Daod sii ko liyang.

5 Samaoto na miyakaoma ki Daod so nabi Gad na pitero iyan on a "Di ka sii tatareg ko liyang. Awa ka sii na go ka song sa inged a Yodah." Na giyoto a miyawa roo si Daod na somiyong sa kalasan sa Hirit.

Piyamono i Saolo so manga Imam sa Nob

6 Miyakaisa a gawii na ndodoo si Saolo ko bobongan sii sa Gibiyah a moontod ko atag o mala a kayo. Kakapetan iyan so bangkaw niyan na kititindog so langon a sanasanaan iyan a lomilibet on. Miyatero ki Saolo a kiyatokawan den so katatagoan ki Daod ago so manga mama niyan,

7 Na pitero iyan ko manga sanasanaan iyan a "Pamakineg kano a manga taw sa Baniyamin! Ba niyo mapipikir a mbegan kano langon o wata i Yasay sa pembabasokan ago manga asinda a obas, ago mbelowin kano niyan langon a manga olowan o nggibonggibowan ago gatosgatosan a manga sondaro niyan?"

8 Ba giyanan i sabap a kiyapagitai niyo raken langon? Da den a isa rekano bo a ba raken miyakatero ko kiyapakipesadanowa o wata aken ko wata i Yasay! Da den a ba rekano raken tomatago sa ginawa o di na rominipot sa piyangondoy o wata aken si Daod sa kapananamari niyan raken mono a aya niyan dii nggolaolaan imanto!"

9 Ogaid na si Doweg a Idomiyan na tomitindeg roo a maaped ko manga sanasanaan i Saolo, na pitero iyan a "Miyailay aken so wata i Yasay a miyakatalingoma ki Ahimilik a wata i Ahitob sii sa Nob.

10 Iniise i Ahimilik ko Allah o antonaa i patot a penggolaolaan i Daod na bigan iyan pen sa pangenengken ago so pedang i Goliyat a Pilistiyo."

11 Mandiyadi na piyakisongowan o dato so imam a si Ahimilik a wata i Ahitob ago so langon o pamiliya o ama iyan a aya manga imam sii sa Nob, na palaya siran miyakaoma ko dato.

12 Na pitero i Saolo ki Ahimilik a "Pamakineg ka, wata i Ahitob!"

"Oway, Kadnan," a tig iyan.

13 Na iniise on i Saolo a "Ino ako niyo pemagitai, sekano ago so wata i Yasay? Ino ngka sekaniyan mbegi sa pangenengken ago pedang, ago inisean ka pen so Tohan pantag rekaniyan a giyoto i sabap sa kaperidoa niyan raken ago kapananamari raken mono imanto?"

14 Somimbag si Ahimilik a "Antawaa ko langon a oripen ka i datar i Daod a lebi a kasasanaan, a so miyakamong ko dato, a olowan o manga gordiya ngka ago pagaadatan sii ko walay ngka?"

15 Ba giyangkoto a gawii so paganay a kiyaisei aken ko Tohan pantag rekaniyan? Mataan den a kena! Pengnin ko, Kadnan, a di ako ngka senditan mipantag sii aya pen o ba so apiya antawaa ko pamiliya o ama aken, ka da den a katawi aken sangkai langon a dii manggoloala."

16 Ogaid na pitero o dato a "Matamataan a petay ka, Ahimilik; seka ago so langon o pamiliya o ama a ka."

17 Na siyogo o dato so manga gordiya a tomitindeg ko kilid iyan a tig iyan a "Songowi niyo ago pamonoa niyo so manga imam ko Allah, ka inampilan iran mambo si Daod. Kiyatokawan iran a pepalagoy si Daod ogaid na da iran raken ripoten."

Ogaid na somiyangka baden so manga gordiya o dato sa o ba iran bayaon a lima iran sa kapemonoa ko manga imam ko Allah.

18 Mandiyadi na siyogo o dato si Doweg a tig iyan a "Seka den i pamono ko manga imam!" Na somiyong kiran si Doweg a Idomiyan na piyamoto iyan siran, na walo polo ago lima kataw a mama a kisosolot sa manga nditaren a imam a piyamoto iyan sangkoto a gawii.

19 Piyakipamono mambo i Saolo a pedang so manga taw sa Nob a so inged o manga imam; so den so manga mama ago manga babay a rakes o manga wata ago manga ikaririga, ago so pen so manga sapi, manga kimar ago manga bilibili.

20 Ogaid na si Abiyatar a isa ko manga wata i Ahimilik na miyakapalagoy ago miyagapas ki Daod.

21 Piyantol iyan ki Daod so kiyapamonoa i Saolo ko manga imam ko Allah.

22 Na pitero on i Daod a "Kagiya mailay aken roo si Doweg a Idomiyan sangkoto a gawii na katawan aken a mataan den a peteroon iyan ki Saolo. Saken i kiyasabapan ko kiyapatay o langon o pamiliya i ama a ka.

23 Kaden ka raken; di ka pekelek, ka so mananamar ko niyawa ngka na pananamaran iyan mambo so niyawa ko. Malilinding ka sii raken.

1 SAMOWIL 23

Siyabet i Daod a Siti a Kilah

Miyatero ki Daod a "Dii makitidawa so manga Pilistiyo sa Kilah na di iran dii tebanen so gopen piragon a pereperan."

2 Na inisean i Daod so Allah a tig iyan a "Ba ako roo song sa kanggobata aken sangkoto a manga Pilistiyo?"

"Ika roo den," a inisembag o Allah, "na go ngka gobata so manga Pilistiyo ago sabeta ngka a Kilah."

3 Ogaid na pitero rekaniyan o manga mama i Daod a "Ilaya ngka man, ka sii sa Yodah na pekelek kami. Aya pen o ba tano song sa Kilah sa kipetidawaan tano ko manga sondaro a Pilistiyo!"

4 Sabap roo na piperomanan mise i Daod so Allah, na aya inisembag on o Allah na "Song ka roo sa Kilah, ka peladen ko so manga Pilistiyo ko lima ngka."

5 Mandiyadi na somiyong roo si Daod ago so manga mama niyan na miyakitidawa siran ko manga Pilistiyo. Tanto a madakel a miyapatay iran kiran, na piyangowa iran pen so manga pangangayamen iran. Giyoto i kiyasabeta i Daod ko manga magiinged sa Kilah.

6(Isako makapagapas si Abiyatar a wata i Ahimilik ki Daod sii sa Kilah na minitelon iyan so saliko a imam.)

Siyaloba i Saolo si Daod

7 Miyatero ki Saolo a somiyong den si Daod sa Kilah, na pitero i Saolo a "Piyalad sekaniyan raken o Tohan, ka kiyatangkalan i Daod a ginawa niyan ko kiyasoled iyan ko siti a tatanggalen so manga gimowa iyan sa potaw."

8 Na tiyawag i Saolo so langon a sondaro niyan sa kapakipetidawa iran, ka song siran sa Kilah sa kapelikopi ran ki Daod ago so manga mama niyan.

9 Kagiya katokawan i Daod a kekadiyatan sekaniyan i Saolo sa marata na pitero iyan ko imam a si Abiyatar a "Wita ngka sii so saliko a imam."

10 Kagiya mawit on na tig i Daod a "Ya Allah a Tohan sa Israil, miyaneg aken a pitekdir i Saolo a kasong iyan sii sa Kilah ka peminasaan iyan so siti sabap raken a oripen ka.

11 Ba ako sengkopen o manga taw sa Kilah ko kapaar iyan? Ba sii song si Saolo a datar o kiyanega ko ron? Pengnin ko reka, ya Allah a Tohan o Israil, a teroa ngka raken."

Na tig o Allah a "Song sekaniyan roo."

12 Iniise peroman i Daod a "Ba ako sengkopen ki Saolo o manga taw sa Kilah?
Na tig o Allah a "Oway, isengkop ka iran."

13 Sabap roo na si Daod ago so manga mama niyan a manga nem gatos a kadakel iran na miyamangawa sa Kilah na piyakatetepasa iran so manga darpa. Kagiya matero ki Saolo a miyakapalagoy si Daod a poon sa Kilah na da sekaniyan roo song.

14 Komiyaden si Daod ko malilinding a manga darpa sii ko manga bobongan ko Disirto sa Sip. Gawii gawii den na dii mbabanogen i Saolo si Daod ogaid na da den palada o Tohan ko lima i Saolo.

15 Na kiyasabotan i Daod a lalayon sekaniyan peselobaan i Saolo ka pananamaran iyan so niyawa niyan.

Pepekalidas si Daod ki Saolo sii ko Disirto

Sii ko katatago i Daod sa Horis sii ko Disirto sa Sip

16 Na somiyong on si Yonatan a wata i Saolo na piyangoyatan iyan si Daod sii ko Tohan.

17 "Di ka pekelek;" a tig iyan, "di ka kapekasakitan i ama aken a Saolo. Seka i kedato sa Israil na pekatalondog ako reka sa kadato. Apiya si ama aken na katawan iyan ai."

18 Na mimbaal siran a dow a kapasadan ko hadapan o Allah. Oriyan iyan na miyaling si Yonatan ogaid na tomiyaros komaden si Daod sa Horis.

19 Samaoto na so ped ko manga taw sa Sip na somiyong ki Saolo sii sa Gibiyah na pitero iran on a "Sii rekami tetapok si Daod sii ko malilinding a darpa sa Horis ko bobongan a Hakilah sa pagabagatan a Yasimon.

20 Na apiya anda i kaketerangi reka on nggolaola, dato, na song ka roo na sekami den i matao somangkop rekaniyan sii reka."

21 Na pitero i Saolo a "Karakmatan kano o Allah sabap ko kipelimoon iyo raken!

22 Ikano roo den na pariksa niyo ai piyapiya. Tokawi niyo o anda lalayon pesong si Daod ago antawaa i miyakailay ron roo, ka miyatero raken a tanto sekaniyan a barakal.

23 Tokawi niyo ago ilaya niyo so langon a darpa a di niyan dii tepokan, na kasoy kano raken kaan iyo raken kapenotoli sa mataan. Oriyan iyan na monot ako rekano, na o matatago sekaniyan pen ko inged na mbabanogen aken ko dalem a inged a Yodah."

24 Mandiyadi na gomiyanat siran a kesoy sa Sip a maona a di si Saolo. Samaoto na ndodoo si Daod ago so manga mama niyan ko Disirto sa Maon sii ko balintad sa pagabagatan a Yasimon.

25 Na mipoon on den mbabanog si Saolo ago so manga sondaro niyan, ogaid na miyatero ini ki Daod na somiyong sekaniyan ko lakongan sii ko Disirto sa Maon na tomiyareg roo. Kagiya maneg ai i Saolo na somiyong roo ko Disirto sa Maon a dii seloba ki Daod.

26 Sii pelalakaw si Saolo ago so manga sondaro niyan ko kilid o bobongan, na si Daod ago so manga mama niyan na sii mambo ko sabala a kilid o bobongan a di siran dii nggagaan sa kapepalagowi ran ki Saolo. Na sii den ko kapepekadaseg kiran i Saolo ago so manga sondaro niyan sa kandakepa iran kiran

27 Na aden a sogo a miyakaoma ki Saolo a tig iyan a "Kasoy ka nggagaan! Penggobatan o manga Pilistiyo so inged!"

28 Na ginekan seloba i Saolo si Daod ka komiyasoy sa kapakipetidawa iyan ko manga Pilistiyo. Giyanan i sabap a pembetowan angkoto a darpa sa 'Lakongan sa Kiyapakapalagoy.'

29 Na miyawa roo si Daod ka somiyong sa Inggidi ko di niyan dii tepokan a manga darpa.

1 SAMOWIL 24

Piyanganogonan i Daod so Niyawa i Saolo

Kagiya makakasoy si Saolo ko inged iyan ko kiyapakitidawa iyan ko manga Pilistiyo na miyatero on a "Ndodoo si Daod ko Disirto sa Inggidi."

2 Sabap roo na piyakaonot i Saolo so telo nggibo a piyamagaraw a manga sondaro ko dalem a Israil na lomiyalakaw siran sa kapembabanoga iran ki Daod ago so manga mama niyan ko marani ko 'Manga Ator o Manga iila a Kambing.'

3 Miyakaoma sekaniyan ko liyang a marani ko manga kodan sa bilibili ko kilid o lalan, na somiyoled sekaniyan on ka pekasong sa desel. Na giyoto so liyang a ron tetapok si Daod ago so manga mama niyan sii ko lomang o soled iyan.

4 Pitero on o manga mama niyan a "Giyai so gawii a miyatero o Allah isako teroon iyan reka a 'Peladen ko reka so ridoay ngka, na mapenggolaola ngka on so apiya antonaa i kabaya a ka.'" Na minanay si Daod na piyotolan iyan so sisid o kimon i Saolo sa di niyan katawan.

5 Ogaid na oriyon oto na misendit si Daod ko kiyapotoli niyan ko sisid o kimon iyan

6 Na pitero iyan ko manga mama niyan a "Misapar raken o Allah sa kanggolaolaa ko sangkai a marata sii ko kadnan aken a so miyapili o Allah! Di aken den kapekatanaan sa lima, ka sekaniyan i kiyaidinan o Allah!"

7 Inimbonget i Daod ko manga mama niyan angkai a manga katero, na da niyan kiran peroa o ba iran kasondoli si Saolo.

Na lominiyo si Saolo ko liyang na tomiyaros lomalakaw.

8 Ogaid na lominiyo mambo si Daod na tiyalowan iyan si Saolo a tig iyan a "Hey kadnan ko a dato aken!" Domingil si Saolo, na romiyoko si Daod ko lopa ko kiyasodiyodi niyan on.

9 Pitero iyan ki Saolo a "Ino ngka pekinega so dii teroon o manga taw a 'Pananamaran i Daod a kapekasakiti niyan reka'?"

10 So den so mata ngka i miyakailay imanto o andamanaya i kiyapalada reka o Allah ko kapaar aken sii ko soled o liyang. Tigel ako o ped ko manga mama ko sa kambonoa ko reka, ogaid na piyanganogonan aken seka a tig aken a 'Di aken pekatanaan sa lima so kadnan aken ka sekaniyan i kiyaidinan o Allah.' Ilaya ngka, ama ko, angkai a sareddit ko kimon ka sii sa lima ko!

11 Piyotolan aken baden angkanan a sisid o kimon ka, ogaid na da ko seka bonoa.

Sabota ngka sii ago tangkeda ngka a da a ba aken mapipikir a kapemaratai aken reka o di na kasopaka. Da a minisela aken reka, ogaid na peganopen ako ngka sa kakowaa ngka ko niyawa ko.

12 Makokom ta o Allah o antawaa rekta i miyaribat! Itana reka o Allah so pinggolaola ngka raken ogaid na kena a ba so lima ko i pekatana reka.

13 Katawan ka ngkai a andang a pananaroon a 'Aya dii nggolaola sa kamarataan

na so manga rarata a taw.' Sabap roo na kena a ba so lima ko i pekatana reka.

14 Antawaa i pananamaran mono o dato sa Israil. Antawaa i peselobaan ka? So maatay a aso! So matag baden koto a aso!

15 So Allah i makakokom rekta na makokom ta niyan o antawaa rekta i miyaribat! Pengnin ko a matarima iyan so kabenar aken ago mipanindeg iyan, ago mapakabenar ako niyan ko kapekalidasa niyan raken ko lima ngka!"

16 Kagiya mapasad ai tero i Daod na iniise i Saolo a "Ba ngka nan katero, Daod a wata aken?" Na mipoon sekaniyan den gomoraok.

17 Tig iyan pen a "Lebi ka a maontol a di saken. Mapiya a inikidia ngka raken, ogaid na marata a minikidia ko reka.

18 Miyapayag ka imanto a mapiya so di ngka raken dii nggolaolaan, ka piyalad ako o Allah ko kapaar ka ogaid na da ako ngka bonoa.

19 Igira a pekatoon o mama so ridoay niyan na ba niyan baden pekapalagoya sa da kasakiti? Kabalasan ka o Allah sa mapiya ko inikidia ngka raken imanto!

20 Katawan aken a mataan den a kedato ka, na pekaosor so ndatoan a Israil sii ko katatangana ngka on.

21 Na sepaan ka raken imanto sii ko Ingaran o Allah a di ngka tipoden so kebabadan raken aya pen o ba ngka papasa so ngaran aken ko pamilya o ama aken."

22 Na inisepa ini i Daod ki Saolo.

Oriyan iyan na miyaling si Saolo, ogaid na komiyasoy si Daod ago so manga mama niyan ko darpa a di iran dii tepokan.

1 SAMOWIL 25

So Kiyapatay i Samowil

Samaoto na miyatay si Samowil na miyalimod so langon o manga Israil ka pindiyagaan iran; na inilebeng iran ko babalingan iyan sii sa Ramah.

Si Daod ago si Abigail a Karoma i Nabal

Oriyan iyan na miniseg si Daod roo ko Disirto sa Maon.

2 Aden a sakataw a mama sii sa inged a Maon a aden a lopa iyan roo sa Karmil. Tanto sekaniyan a kawasa a kirek ko sanggibo a kambing ago telo nggibo a bilibili a pepangopawan iyan roo sa Karmil.

3 Aya ngaran iyan na si Nabal, na so karoma niyan na si Abigail. Maongangen sekaniyan a babay ago mataid, ogaid na so karoma niyan a taw ko mbawataan o Kaleb na madigala i modol ago marata i olaola.

4 Sii ko katatago i Daod ko disirto na miyaneg iyan a pepangopawan i Nabal so manga bilibili niyan.

5 Kagiya ka maoto na somiyogo sekaniyan sa sapolo kataw a mangoda a tig iyan on a "Song kano sa Karmil na nggilobaa niyo si Nabal na salamen ako niyo ron.

6 Teroa niyo ron a 'Mamboway ka! Mapiiya a ginawa ngka ago so pamilya ngka na mapipiya mambo so langon a rek ka!'

7 "Teroa niyo ron pen a 'Miyanege i Daod a pepangopawan ka imanto so manga bilibili

ngka, na kebayaan iyan reka makitokaw a isako matatago rekami so manga pananagikor ka sa bilibili na da ami siran nggolaolai sa marata. Sii ko langon a gawii a kasisii ami pen sa Karmil na da den a miyada ko manga rek iran.

8 Isei kami ngka bo, ka mipemataan ami reka ini. Sabap roo na kalimoon kami ngka, ka kagiya aya kiyapakaoma mi reka na masa a kapista. Kapedipedi ka bo na begi kami ngka a manga oripen ka ago so ginawai ngka a si Daod sa apiya antonaa i matatago reka a kibegay ngka rekami.' "

9 Kagiya makaoma roo so manga mama i Daod na inisampay iran langon ki Nabal angkai a manga katero sii ko ingaran i Daod. Oriyan iyan na nomiyayaw siran,

10 Na simbag siran i Nabal a tig iyan a "Antawaa ngkai a Daod? Antawaa ngkai a wata i Yasay? Madakel a oripen sangkai a masa a miyakaawa ko manga kadnan iran!

11 Kena man o ba ino aken kowaa so paan aken ago ig ago sapo a siyombali aken a para ko manga pangongopaw aken na ba sii aken baden imbegay ko manga mama a di aken katawan o anda poon?"

12 Na mipeto so manga siyogo ka komiyasoy ki Daod. Kagiya makaoma siran na piyanotol iran langon so kabasa i Nabal.

13 Pitero kiran i Daod a "Takipen iyo so manga pedang iyo!" Na pinggolaola iran ai. Initakip mambo i Daod so pedang iyan na piyakaonot iyan so manga pat gatos a manga mama, na so peman so dow a gatos na mitelimbegak ko manga pagigimo.

14 Na so isa ko manga oripen i Nabal na pitero iyan ko karoma i Nabal a si Abigail a "Somiyogo si Daod sa manga mama a miyakapoon sa disirto sa kaselama iran ko kadnan ami, ogaid na ba niyan siran baden piyagongatongat.

15 Ogaid na manga pipiya a manga mama oto sii rekami. Da kami ran nggolaolai sa marata, na sii ko langon a masa a katatago ami ko pananateba a marani kiran na da den a miyapanekew rekami.

16 Gagawii daondaw na lilindingen kami ran ko langon o masa a kapepanagikora mi ko manga bilibili a marani kiran.

17 Tagoa ngka ini imanto sa ginawa na go ngka pamikira o antonaa i mapenggolaola ngka, ka aden a kasiksaan a kitana ko kadnan tano ago sii ko langon o pamiliya niyan. Tanto sekaniyan a sobeng a mama a da den a ba on makipembityarai!"

18 Na minggagaan si Abigail ka kominowa sa dow a gatos timan a paan, dow a ka tagoay a arak, lima timan a miyasombali a bilibili, sapolo ago dow a ka gantang a miyapagiyaw a pereperan, magatos tompi a pasas ago dow a gatos tompi a higos, na piyakiroran iyan ai ko manga kimar.

19 Na pitero iyan ko manga oripen iyan a "Ona kano, ka tondog ako rekano." Ogaid na da niyan ai teroa ki karoma niyan a si Nabal.

20 Sii ko kakokoda iyan ko kimar iyan ko pikoan o lalan sii ko silid o bobongan na sarta den a miyabalak iyan si Daod ago so manga mama niyan a pepekaobay rekaniyan.

21 Aya on den kiyateroa i Daod sa ginawa niyan sa "Matamataan a da den a bali o kiyapagipata ko ko langon a rek a mama oto sii ko disirto kaan da den a ba mada ko langon taman iyan. Biyadalan ako niyan sa marata ko mapiya!

22 Kamorkaan ako o Tohan sa tanto a maregen o aden a sakataw bo ko langon a manga mama niyan a pelambaan aken a oyagoyag amay ka mapita!"

23 Kagiya mailay i Abigail si Daod na minggagaan tomepad ko kimar iyan ago somiyodiyod ki Daod a miniarek iyan so paras iyan sii ko lopa.

24 Na gomipe sekaniyan ko hadapan iyan a tig iyan on a "Sii raken den misendit angkai a miyanggolaola, kadnan ko! Kapedipedi ka bo na pakateroa ko ngka a oripen ka na pakinega ngka so mapetero aken!

25 Kapedipedi ka bo na di ngka tegoa sa ginawa ngkoto a marata a mama a si Nabal! Domadait on so ngaran iyan a 'Nabal' a aya maana niyan na 'Lalong,' na misasarta on mambo so kalalalongan!

Ogaid na so saken on peman, kadnan ko, na da aken mailay so manga mama a siyogo o ka.

26 "Na imanto, kadnan ko, sabap sa inilidas ka o Allah sa kapakapamono ago so kisaopen ka sa ginawa ngka na mataan den ko kaooyagoyag o Allah ago so kaooyagoyag ka, ka so manga ridoay ngka ago so langon a mananamar reka memarata na mabaloy a lagid i Nabal sa kandanega on!

27 Na tarimaa ngka, kadnan ko, angkai a pamemegayan a inowit aken reka a imbegay ko manga mama a pegonot reka.

28 Kapedipedi ka bo na rilai ngka so apiya antonaa sala aken, ka matamataan a pakapembekenen o Allah so kapekebabad o pamilya ngka sa taman sa pakataman sabap sa di ka dii makitidawa ko manga katidawa a takdir o Allah. Na pengnin ko a da den a marata a ba sisii reka taman ko kaooyagoyag ka!

29 Apiya pen o aden a perido reka a peseloba reka a mananamar ko niyawa ngka na pekeped so niyawa ngka ko bekesan o kikaooyagoyag a sisiyapen o Allah a Tohan ka. Ogaid na so niyawa o manga ridoay ngka na ipelantig iyan a datar o ator a mapopoyo ko salibat.

30 Na amay ka ipetoman reka o Allah so oman i mapiya a initopa niyan mipantag reka ago itoro ka niyan a dato sa Israil

31 Na kena a ba ipekerata a ginawa ngka aya pen o ba miyawid a akal ka so kapakapamono sa da a sabap iyan o di na so kisaopen ka sa ginawa ngka. Na amay ka began ka o Allah sa mapiya a bobolos na tatademi ako ngka a oripen ka."

32 Na pitero i Daod ki Abigail a "Podin so Allah a Tohan o manga Israil a somiyogo reka sangkai a gawii sa kabalaka ngka raken.

33 Karakmatan ka sabap ko mapiya a panarima a ka ago so kiyapakalidasa ngka raken imanto ko kapakapamono ago so kisaopen ko sa ginawa ko a nggolalan ko rek aken a kapaar!

34 Siyaparan ako o Allah sa kapekasakiti aken rekano, ogaid na matamataan den ko kaooyagoyag o Allah a Tohan o Israil ka o da ka nggagaan raken somong sa kabalaka ngka raken na da den a sakataw bo a mama a rek i Nabal a ba kelamba a oyagoyag amay ka mapita!"

35 Na giyoto a tiyarima i Daod so pamemegayan a inowit iyan on a tig iyan a "Baling ka

den a mapipiya a ginawa ngka, ka piyakineg aken so pitero o ka na inampon aken so piyangni ngka."

36 Kagiya komasoy si Abigail ki Nabal na sii sekaniyan sa walay a dii mbangkiti a datar o dato. Masosonor so poso iyan ka kagiya tanto sekaniyan a mabebereg. Sabap roo na da den a ba on miyatero i Abigail taman ko kiyapita iyan.

37 Na kagiya mapita, kagiya kaliwawasan si Nabal, na piyanotol on o karoma niyan so langon angkai a miyanggolaola. So kiyanege niyan on na kiyadaan den sa bager so poso iyan na miyaninder so lawas iyan a datar o ator.

38 Na kagiya mamakasapolo den gawii na siniksa o Allah si Nabal a aya niyan inipatay.

39 Kagiya maneg i Daod a miyatay si Nabal na pitero iyan a "Podin so Allah a initindeg iyan so kabonar aken ki Nabal sabap ko kiyapakaitoa niyan raken. Inilidas ako niyan a oripen iyan ko kapakanggolaola ko sa marata na initana iyan ko olo i Nabal so kamarataan iyan."

Na piyakisongowan i Daod si Abigail a piyangni niyan on a mabaloy a karoma niyan.

40 Kagiya makaoma so manga sogo i Daod ki Abigail sii sa Karmil na pitero iran on "Siyogo kami reka i Daod sa kapakaonota mi reka kaan ka niyan mapangaroma."

41 Na romiyoko si Abigail a miniarek so paras iyan ko lopa a tig iyan a "Katii ako bo a oripen iyan a makatitiyagar mangonab ko ai o manga oripen iyan."

42 Na minggagaan maninimo si Abigail na mikoda sa kimar a oonotan sekaniyan o lima kataw a manga raga niyan; miyonot siran langon ko manga siyogo i Daod na miyabaloy sekaniyan a karoma niyan.

43 Miyapangaroma mambo i Daod si Ahinowam a taga Yasriil, na miyabaloy siran a dowa a karoma niyan.

44 Ogaid na si peman si Saolo na piyaki pangaroma niyan so wata iyan a babay a si Mikal a so karoma i Daod ki Palti a wata i Lais a taga Galim.

1 SAMOWIL 26

Piyanganogonan peman i Daod so Niyawa i Saolo

Aden a manga taw sa Sip a miyakaoma ki Saolo sii sa Gibiyah a tig iran a "Tetapok si Daod sii ko bobongan sa Hakilah ko kilid o disirto."

2 Na somiyong somambot si Saolo ko Disirto sa Sip a oonotan o telo nggibo a piyamagaraw a manga sondaro sa Israil ka penggilobaan iyan roo si Daod,

3 Na mikempo sekaniyan ko kilid a lalan sii ko bobongan sa Hakilah. Ndodoo den si Daod ko disirto, na kagiya maneg iyan a siyono sekaniyan roo i Saolo

4 Na somiyogo sa makapanoriman na kiyatokawan iyan a mataan den a miyakaoma roo si Saolo.

5 Mandiyadi na gomiyanat si Daod na somiyong ko kaden a pikempowan i Saolo, na miyailay niyan so darpa a iigaan i Saolo ago si Abnir a wata i Nir, a so komandir o manga sondaro. Miiga si Saolo ko look o kampo a lomilibet on so manga sondaro.

6 Na inisean i Daod si Ahimelek a Hitiyo ago si Abisay a pagari i Yowab a so manga wata i Siroyah a tig iyan a "Antawaa i magonot raken somong roo ki Saolo ko soled o kampo?"

"Magonot ako reka," a tig i Abisay.

7 Sabap roo, kagiya magagawii, na somiyoled si Daod ago si Abisay ko kampo o manga sondaro na miyaoma iran si Saolo a miiga a totorogen ko look o kampo a miseseked so bangkaw niyan ko lopa a marani ko olo niyan, na si Abnir ago so manga sondaro na miiga siran a lomilibet on.

8 Pitero i Abisay ki Daod a "Piyalad o Tohan so ridoay ngka ko kapaar ka sangkai a kagagawii! Na, pakibasegen ka raken sekaniyan imanto a bangkaw sa makaisa bo a tomantel ko lopa; di aken mbangkawan sa ba makadowa!"

9 Ogaid na pitero on i Daod a "Di ngka den pekasakiti! Da den a pekatana sa lima ko miyapili o Allah a dato a ba di kesala!"

10 Matamataan ko kaoyagoyag o Allah," a tig iyan pen, "ka so Allah i mbono on; o di na keoma so adiyal iyan na petay bo; o di na makipetidawa sekaniyan a kebono.

11 Misapar raken o Allah o ba ko kapakatanai a lima so miyapili o Allah a dato! Na, nggagaan ka na go ngka kowaa so bangkaw a marani ko olo niyan ago so omoy a petegoan sa ig ka mawa ta sii den."

12 Na kinowa i Daod so bangkaw ago so petegoan sa ig a marani ko olo i Saolo na miyawa siran roo. Da a ba on miyakailay o di na miyakatokaw aya pen o ba aden a miyakanaw kiran ka kagiya piyaki pangeneapan siran o Allah sa torog.

13 Kagiya romipag siran ko sabala o balintad na tominindeg si Daod ko poro o bobongan a malo mawatan. Aden a maolad a darpa a mipapagelet kiran,

14 Na liyalis iyan so manga sondaro ago si Abnir a tig iyan a "Ba ako ngka di kesembag, Abnir?"

Somimbag si Abnir a tig iyan a "Antawaa ka a pelalis ko dato?"

15 Tig i Daod a "Ba ka di mama a da a ba ngka datar sa kawaraw sii sa Israil? Ino ngka da mapagipat so kadnan ka a so dato? Aden a miyakoled ko kampo sa kambonoa niyan ko dato a kadnan ka.

16 So miyanggolaola ngka na kena a ba mapiya, Abnir! Matamataan ko kaoyagoyag o Allah ka sekano langon na patot a pemonoon ka da niyo pagipata so kadnan iyo a piyakandato o Allah. Na, pangilailay ka sa mbalabala; anda so bangkaw o dato? Anda so petegoan sa ig a marani ko olo niyan?"

17 Miyatendo i Saolo so lagam i Daod na tig iyan a "Lagam ka nan, Daod a wata ko?"

"Oway, kadnan ko a dato," a inisembag i Daod.

18 Na tig iyan pen a "Ino ako ngka pen peselobaa a oripen ka, kadnan ko? Antonaa i miyanggolaola ko? Antonaa i marata a minisela aken?"

19 Kapedipedi ka bo, kadnan ko a dato, na pakinega ngka so manga katero aken a oripen

ka. O so Allah i miyangondoy reka sa kaperidoa ngka raken na pengnin ko a makatarima sekaniyan sa misapaat aken on a soasoat! Ogaid na o aya kilalag on na manga taw na kasintaan siran ko hadapan o Allah! Ka miyabogaw ako iran den a poon ko kababaling aken ko lopa a kawali o Allah a lagid o ba iran raken pitero a 'Awa ka sii; pangongonotan ka baden sa salakaw a manga tohan!"

20 Kagiya ka maoto na di ngka pekatogaa so rogo aken ko lopa a mawatan ko kamamasaan o Allah! Ino peliyo so dato sa Israil sa kapeselobaa niyan raken a matag baden koto a aso a datar o kapeganop o taw sa papanok sii ko manga palaw?"

21 Na pitero i Saolo a "Miyadosa ko; kasoy ka, wata aken a Daod! Di aken seka den tepengan memarata ka kagiya inibilang ka a mala i bali so niyawa ko imanto a gawii. Miyalalong ako den ago tanto a miyaribat!"

22 "Katii so bangkaw o dato," a inisembag i Daod. "Pakasonga ngka sii so isa rekano a mangoda kaan iyan makowa.

23 Pembalasan o Allah so oman i taw ko kaontrol iyan ago so kapakatotoman iyan. Piyalad ka imanto o Allah ko kapaar aken ogaid na somiyangka ako o ba aken tanai sa lima so miyapili o Allah a dato.

24 Na lagid o kiyatagoi aken sa bali ko niyawa ngka sangkai a gawii na pengnin ko ko Allah a tagoan iyan sa bali so niyawa ko ago mapokas ako niyan ko langon a karomasayan."

25 Na pitero i Saolo ki Daod a "Karakmatan ka, wata aken a Daod! Pekapiya so bobolos ka ko langon taman a penggolaolaan ka!"

Oriyan ai na tomiyaros si Daod ko pesongowan iyan, na miyaling si Saolo.

1 SAMOWIL 27

Si Daod sii ko manga Pilistiyo

Ogaid na aya mapipikir i Daod na "Pekatalingoma so gawii a kepatay ako bo i Saolo. Aya lebi raken a mapiya na magapas ako nggagaan sii ko inged o manga Pilistiyo. Oriyan iyan na nggenekan ako den mbabanog i Saolo apiya anda ko dalem a inged a Israil, na kepalagoyan ko so lima niyan."

2 Na gomiyanat si Daod ago so nem gatos a manga mama a ped iyan ka somiyong siran ki Akis a dato sa Gat.

3 Komiyaden si Daod ago so manga mama niyan a ped i Akis a wata i Maok sii sa Gat. Oman i mama na ped iyan so pamiliya niyan, na ped mambo i Daod so dowo kataw a karoma niyan a si Ahinowam a taga Yasriil ago si Abigail a taga Karmil a inikabalo i Nabal.

4 Kagiya maneg i Saolo a miyagapas si Daod sa Gat na da niyan den mbanoga.

5 Na pitero i Daod ki Akis a "O kelimoon ako ngka na begi ako ngka sa darpa sii ko isa ko manga iito a inged a kebalangan aken. Ino ako pekabaling sii ko siti o dato a ped ka?"

6 Na sii sangkoto a gawii na inibegay rekaniyan i Akis so siti a Siklag; sabap roo na ipoon sa masa oto na giya Siklag na rek o manga dato sa Yodah.

7 Na miyakabaling si Daod ko pagiingedan o manga Pilistiyo ko miyakasaragon ago pat olan.

8 Sangkoto a masa na si Daod ago so manga mama niyan na di iran dii nggogobaten so manga taw sa Gisor, so manga taw sa Gisri ago so manga Amalik. (Ipoon ko masa o manga apo na sii kibabaling angkai a manga taw ko kalopaan a sii matatampar sa Sor ago taman den sa Misir.)

9 Igira a penggobatan i Daod angkai a manga inged na da den a pakapegoyagen iyan on a mama o di na babay, ogaid na pepangowaan iyan so manga bilibili, manga sapi, manga kimar, manga onta ago so manga nditaren na pekesoy sekaniyan bo ki Akis.

10 Na igira a ipegise i Akis a "Anda ka miteban imanto?" na aya dii teroon i Daod na "Roo sa pagabagatan a Yodah," o di na "Sii ko inged o manga mbawataan o Yaramiil," o di na "Sii ko pagiingedan o manga Kiniyo."

11 Da den a ba niyan pakapegoyaga a mama o di na babay a mawit sii sa Gat, ka mapipikir iyan a "O ba kami ran baden mapenon a tig iran a 'Giyai i pinggolaola i Daod.'" Na giyoto den i di niyan dii nggolaolaan taman ko kababaling iyan ko pagiingedan o manga Pilistiyo.

12 Sasarigan i Akis si Daod na tig iyan sa ginawa niyan a "Miyabaloy niyan a ginawa niyan a tanto a piyakasingay ko ped iyan a manga taw sa Israil; kagiya ka maoto na kebaloy sekaniyan a oripen aken taman den ko kaooyagoyag iyan."

1 SAMOWIL 28

Sii sangkoto a manga gawii na tinimo o manga Pilistiyo so manga sondaro iran sa kipetidawaan iran sa Israil, na pitero i Akis ki Daod a "Disomala a saboten ka a seka ago so manga mama ngka na pagonotan ako niyo sa kapakipetidawa ami."

2 "Oway," a inisembag i Daod, "na giyanan i kakemasai ngka o antonaa i mapenggolaola ko a oripen ka."

Tig i Akis a "Mapiya nan! Mbalowin ko seka a lalayon aken den gordiya."

Miyakimosawir si Saolo sa Pendarpaan

3 Samaoto na miyatay den si Samowil na kiyandiyagaan sekaniyan den o langon o manga Israil ago inilebeng iran ko inged iyan sii sa Ramah. Na miyapakaawa den i Saolo ko inged so langon a pendarpaan ago so aden a inikadowa niyan.

4 Mitimotimo so manga sondaro a Pilistiyo na mikempo siran sii sa Sonim. Samaoto na tinimo i Saolo so langon a Israil na mikempo siran sa Palaw a Gilbowa.

5 Kagiya mailay i Saolo so manga Pilistiyo na miyalek sekaniyan a tanto a piyananabad so poso iyan.

6 Inisean iyan so Allah o antonaa i penggolaolaan iyan, ogaid na da den sembaga o Allah apiya pen o nggolalan sa taginepen o di na sa kapegosara ko Orim ago Tomim aya pen o ba nggolalan ko manga nabi.

7 Sabap roo na pitero i Saolo ko manga talasogoay niyan a "Nggilobaan ako niyo sa babay a pendarpaan a kesongowan aken ago keisean."

"Aden a pendarpaan roo sa Indor," a tig iran.

8 Mandiyadi na miyanayasayan si Saolo ka somiyolot sa salakaw a nditaren, na sii ko kagagawii na somiyong den ko babay a oonotan o dowa kataw a oripen iyan. Na pitero iyan ko babay a "Pamangangain ako ngka na pakagemawa ngka raken so mbeton aken a ngaran."

9 Ogaid na pitero on o babay a "Mataan a katawan ka o antonaa i pinggolaola i Saolo. Piyamotol iyan ko inged so manga pendarpaan ago so aden a inikadowa niyan. Ino ngka pelitagi so niyawa ko sa kapakibonoon ka raken?"

10 Misepa on si Saolo sii ko Allah a tig iyan a "Matamataan ko kaooyagoyag o Allah ka di reka den ai indaneg."

11 Na iniise o babay a "Antawaa i pekagemaon ko reka?"
"Pakagemawa ngka raken si Samowil," a inisembag iyan.

12 Kagiya mailay o babay si Samowil na kominisek sekaniyan a pitero iyan ki Saolo a "Ino ako ngka selibaa? Seka si Saolo!"

13 "Di ka pekelek," a tig o dato. "Antonaa i pekeilay ngka?"
Tig o babay a "Pepekailay ako sa arowak a pepekapoon ko lopa."

14 "Antonaa i maperoropaaan iyan?" a iniise i Saolo.
"Lokes a mama so pepekagemaw," a inisembag iyan, "na ndiditar sa kimon."
Kiyatokawan i Saolo a giyoto si Samowil, na somiyodiyod sekaniyan ago gomipe ko lopa.

15 Pitero i Samowil ki Saolo a "Ino ako ngka peringasaa sa kiyapakambowata ngka raken?"
"Tanto a makandadamar a akal aken!" a tig i Saolo. "Makipetidawa raken so manga Pilistiyo na kiyatalikodan ako den o Allah. Di ako niyan den sembagen apiya pen o nggolalan ko manga nabi o di na taginepen. Giyanan i kiyatawaga ko reka kaan ka raken matero o antonaa i penggolaolaan ko."

16 Pitero i Samowil a "Ino ako ngka pegisei imanto a kiyatalikodan ka o Allah ago miyabaloy sekaniyan den a ridoay ngka?"

17 Initoman den o Allah so miyaalamat iyan a nggolalan raken. Miyakowa niyan den so ndatoan sii sa lima ngka ka inibegay niyan ko siringan ka, sii ki Daod."

18 Aya sabap a pinggolaola ini reka o Allah imanto a gawii na sabap sa da ngka paratiyayaa so inisogo o Allah ago da ngka nggolalanen so tanto niyan a kapekerarangiti ko manga Amalik.

19 Liyo ron pen na peladen ka a rakes o Israil sii ko manga Pilistiyo, na amay ka mapita na seka ago so manga wata a ka na kitapi raken. Peladen mambo o Allah so manga sondaro a Israil ko manga Pilistiyo."

20 Magaan so magaan na miyaoteng si Saolo ko lopa a tanto a miyalek sabap

ko manga katero i Samowil. Kiyadaan sekaniyan sa bager ka da den a ba niyan miyakan sa miyababasa alongan ago miyababasa gawii.

21 Miyobay ron so babay na kagiya mailay niyan a tanto sekaniyan a penanabaden na pitero iyan on a "Piyakineg aken seka ago inisarakan aken so niyawa ko ka ininggolalan aken so pitero o ka.

22 Kapedipedi ka bo na nggolaolaa ngka mambo imanto, kadnan ko, so peteroon ko reka. Pakinaten ka raken sii reka sa maito a pangenengken a makan ka kaan ka katagoi sa bager a mitaros ka ko songowan ka."

23 Na da sekaniyan iyog a tig iyan a "Di ako ken."

Ogaid na inogopan o manga oripen iyan so babay tomedel on na piyakineg iyan siran. Na mimbawat sekaniyan poon ko lopa na miyontod ko igaan.

24 Aden a nati a sapi a pepagolitolitan o babay sa walay niyan na pinggagaan iyan somombali. Kominowa sekaniyan sa arina na pitiyagar iyan ka pimbaalan iyan a paan a da a tapay ron.

25 Inenat iyan ai ki Saolo ago so manga oripen iyan na mikedan siran. Na gomiyanat siran sangkoto a kagagawii.

1 SAMOWIL 29

Piyakakasoy i Akis si Daod sa Siklag

So peman so manga Pilistiyo na tinimo iran so langon a sondaro iran sii sa Apik, na mikempo so manga Israil ko obay o bowalan sii sa Yasriil.

2 Sii ko kapelalakaw o manga dato a Pilistiyo a rakes o manga sondaro iran a mbabagatos ago sesanggibo na si Daod ago so manga mama niyan na pelalakaw a mangongoriyan kiran a ped iran si Akis.

3 So manga olowan a manga sondaro a Pilistiyo na miyailay iran siran na iniise iran a "Ino sii angkai a manga Hibriyo?"

Somimbag si Akis a tig iyan a "Ba kena a giyai si Daod a sanasanaan gowani i Saolo a dato sa Israil? Maaped sekaniyan raken den ko miyakalabi saragon, na ipoon ko kiyapagapas iyan raken taman imanto na da den a ba ko ron kidaway."

4 Ogaid na kiyarangitan o manga olowan a Pilistiyo si Akis a tig iran a "Pakakasoya ngka ngkanan a mama ko darpa a inibegay ngka on. Di kepakay o ba rektano makaonot ko katidawa, ka o ba tano niyan baden soranga sii ko masa a dii katidawa. Ka antonaa i lebi a pekagaga a okit a kakesoata niyan ko kadnan iyan? Ba kena a so kapamonoa niyan sangkai a manga sondaro tano?"

5 Ba kena a giyai si Daod a dii ipagidaida o manga babay ko di iran dii kaseyaw a tig iran a 'Miyakapatay si Saolo sa kasenggibo, na miyakapatay si Daod sa kasepolo nggibo?' "

6 Sabap roo na tiyalowan i Akis si Daod na pitero iyan on a "Matamataan ko kaooyagoyag o Allah ka matito ka, na ikesoat aken so kapekaonot ka raken sangkai a dii katidawa. Da den a kidaway aken reka ipoon ko gawii a kiyapakaoma ngka raken taman imanto, inonta bo na di ka terimaan o ped a manga dato.

7 Kagiya ka maoto na kasoy ka imanto sa da a rayorayo a ginawa; di ka penggolaola sa di ikesoat o manga dato a Pilistiyo."

8 "Antonaa i miyanggolaola ko a ribat?" a iniise i Daod. "Ipoon ko gawii a kiyapakaoma ko reka taman imanto na antonaa i kidaway ngka raken? Ino ako di pekaonot a makipetidawa ko manga ridoay ngka a kadnan ko a dato?"

9 Tig i Akis a "Katawan aken den a mapiya ka ko kapekeilaya ko reka a datar o malaikat o Tohan. Ogaid na pitero o manga olowan a Pilistiyo a di ka rekami pekaonot sa kapakipetidawa ami.

10 Kagiya ka maoto na mbowat ka komabalaga ko kapipita a rakes o langon a makaonot reka a miyamakaawa ki Saolo a kadnan iyo, na ganat kano ko kasebang o alongan."

11 Sabap roo na si Daod ago so manga mama niyan na gomiyanat siran komabalaga ko kapipita sa kakesoy iran ko pagiingedan o manga Pilistiyo, na tomiyaros lomalakaw so manga Pilistiyo sa Yasriil.

1 SAMOWIL 30

So Kiyapakitidawa i Daod ko manga Amalik

Sii ko ikatelo gawii ko kiyalalakaw i Daod na miyakaoma siran ago so manga mama niyan sa Siklag. Sii ko kaada iran pen sa Siklag na piteban o manga Amalik so pagabagatan a Yodah. Giyobat iran a Siklag ago piyanotong iran,

2 Na biniyag iran so manga babay ago so langon a taw a matatago on a ndatar so wata ago mala a taw. Da a ba iran kiran biyono, ka initelon iran siran baden ko kiyaawai ran roo.

3 Kagiya makaoma si Daod ago so manga mama niyan sa Siklag na miyailay iran a miyatotong so inged ago miyabiyag den so manga karoma iran ago manga wata iran a manga mama ago manga babay.

4 Na minggogoraok sa matanog si Daod ago so manga mama niyan taman sa da den a bager iran a kigoraok iran.

5 Miyabiyag mambo so dowa kataw a manga karoma i Daod a si Ahinowam a taga Yasriil ago si Abigail a inikabalo i Nabal a taw sa Karmil.

6 Tanto a makandadamar a akal i Daod ka kagiya pepanarotaroan sekaniyan o langon a pagtaw niyan sa ba iran baden perobaka a ator, ka kekarata a ginawa o oman i isa kiran sabap ko manga wata iran. Ogaid na piyakapiya i Daod a ginawa niyan sii ko Allah a Tohan iyan.

7 Na pitero i Daod ko imam a si Abiyatar a wata i Ahimelek a "Wita ngka raken so saliko a imam." Na inowit on i Ahimelek

8 Na inisean i Daod so Allah a tig iyan a "Ba aken selobaa angkai a minggogobat? Ba aken siran peraota?"

"Salobaa ngka siran," a inisembag iyan, "ka mataan a peraoten ka siran ago kesabet ka so langon a miyanga bibiyag iran."

9 Mandiyadi na gomiyanat si Daod a pegonot on so nem gatos a manga mama niyan na

- miyakaoma siran ko Baogan a Besor a ron mitelimbagak so ped kiran,
- 10** Ka so dow a gatos a manga mama na tanto den a diyokawan a di pekaripag ko baogan. Ogaid na tomiyaros den seloba si Daod ago so pat gatos a ped iyan.
- 11** Miyakatoon siran sa taw a Imisiren sii ko pangomaan na inowit iran ki Daod. Piyakainom iran sa ig ago bigan iran sa pangenengken a makan iyan
- 12** A ped oto ko tiyompi a higos ago dow a tompi a pasas. Komiyen sekaniyan na miyakabager ka kagiya da den a miyakan iyan o di na miyainom ko miyakatelo gawii.
- 13** Inisean sekaniyan i Daod a tig iyan a "Anda ka tatampil ago anda ka miyakapoon?"
Tig iyan a "Imisiren ako a oripen o sakataw a Amalik. Inawaan ako o kadnan aken kagiya masakit ako ko miyakatelo den ai gawii.
- 14** Giyobat ami so pagiingedan o manga Kiritiyo sa pagabagatan a Yodah ago so inged o mbawataan a Kaleb na tiyotong ami a Siklag."
- 15** "Ba ako ngka mapenggonanao sangkai a minggogobat?" a iniise on i Daod.
Tig iyan a "Sepaan ka raken sii ko Tohan a di ako ngka mbonoon o di na pelada ko kadnan aken ka witen ko seka kiran."
- 16** Kagiya mawit iyan kiran si Daod na miyailay siran i Daod a mipaparak ko dalem angkoto a darpa a dii kekan, dii mamanginom ago dii keriyala sabap ko tanto a mala a miyateban iran ko inged o manga Pilistiyo ago sii sa inged a Yodah.
- 17** Na gomiyobat kiran si Daod ago miyakitidawa kiran ipoon o kasedep o alongan taman ko perimon ko miyakatalondog a gawii, na da den a ba kiran miyakalidas a rowar ko pat gatos a manga mangoda a mikokoda sa onta ago miyamakapalagoy.
- 18** Miyakowa peroman i Daod so langon taman a miyateban o manga Amalik a rakes o dow a kataw a karoma niyan;
- 19** Da den a ba kiran miyalebat a mala maito a taw. Miyakowa niyan so langon a manga wata a manga mama ago manga babay, ago so langon a miyateban o manga Amalik ago apiya antonaa den i miyakowa iran.
- 20** Kinowa niyan mambo langon so manga talon a bilibili ago manga kambing, na inidendeg o manga mama niyan ko onaan o ped a manga ayam a tig iran a "Giyai na rek i Daod!"
- 21** Oriyan iyan na komiyasoy si Daod ko dow a gatos a manga mama a tanto siran a diyokawan o ba siran on makaonot a aya mitelimbagak sa Baogan a Besor. Miniseg siran sa kapagalawa iran ki Daod ago so manga ped iyan, na kagiya makarani kiran si Daod na siyalam iyan siran.
- 22** Ogaid na so langon a manga rarata i olaola ago manga sasamok a mama ko pepamangonot ki Daod na pitero iran a "Sabap sa da siran rektano onot na di tano siran began sa apiya antonaa ko miyateban a miyakowa tano bo. Aya bo a kekowa o oman i isa kiran na so karoma niyan ago so manga wata iyan, na pekalalakaw siran den."
- 23** Ogaid na somimbag si Daod a "Di kepakay, manga pagari ko, o ba niyo anan nggolaolaa ko inibegay rektano o Allah! Lininding tano niyan ago piyakitaban iyan rektano so dii tetaban a gomiyobat rektano.
- 24** Da a ba pekaayon sangkai a pitero iyo! So bagian o mama a mitelimbagak ko manga

pagigimo na ndatar ago so bagian o mama a tomiyaros ko katidawa. Palaya siran den makapembagian sa ndatadar."

25 Inembaalan ai i Daod a sogoan ko

manga Israil sangkoto a gawii na miyabaloy ini a taritib iran taman den imanto.

26 Kagiya makakasoy si Daod sa Siklag na piyakiwit iyan so ped ko miyateban ko manga ginawai niyan a manga olowan sa Yodah a tig iyan a "Giyai so pamemegayan rekano a ped ko miyateban ko manga ridoay o Allah."

27 Piyakiwit iyan ai ko manga kibabaling sa Bitil, sa Ramot sii sa pagabagatan a Yodah ago so manga taw ko manga inged sa Yatir,

28 Sa Arowir, sa Sipmot, sa Istimowa

29 Ago sa Rakal; ago sii ko mbawataan a Hiramii; so manga Kiniyo ago so pen so kibabaling sa inged a Hormah, sa Borasan, sa Atak

31 Ago sa Hibron, ago sii ko langon a manga darpa a kiyapagenebeneban i Daod ago so manga mama niyan.

1 SAMOWIL 31

So Kiyapatay i Saolo ago so manga Wata iyan

So peman so manga Pilistiyo na miyakitidawa siran ko Israil sii sa Palaw a Gilbowa. Na piyalagoyan o manga Israil so manga Pilistiyo, na madakel kiran a miyapamono roo.

2 Tanto a piyanaloba o manga Pilistiyo si Saolo ago so manga wata iyan na piyamono iran si Yonatan, si Abinadab ago si Malkisowa a so manga wata i Saolo.

3 Tanto a miyakaregen so dii katidawa ko melilibeta ki Saolo, na miyasogat sekaniyan o manga pamamana na kiyapalian den sa papatayan.

4 Na pitero i Saolo ko mangoda a pegawid sa kelong iyan a "Bindasa ngka so pedang ka na go ngka raken basegen, ka o di, na keoma ako angkai a manga kapir na siran i mbaseg raken, na pamarataan ako iran pen."

Ogaid na somiyangka baden so mangoda ka tanto sekaniyan a miyalek. Sabap roo na kinowa i Saolo so pedang iyan na inibaseg iyan sa ginawa niyan.

5 Kagiya mailay o mangoda a miyatay si Saolo na inipageget iyan mambo so pedang iyan na miyatay a ped i Saolo.

6 Giyoto i kiyapamatay i Saolo ago so telo kataw a manga wata iyan, ago so mangoda a pegawid sa kelong iyan, ago so langon a manga mama i Saolo sangkoto a gawii.

7 So manga Israil sii ko sabala a balintad ago so kibabaling a masesebangan o lawasaig a Yordan na kagiya maneg iran a miyamalagoy so manga sondaro a Israil ago miyamatay si Saolo ago so manga wata iyan na inawaan iran so manga inged iran na miyamalagoy siran. Na miyakaoma on so manga Pilistiyo na biyalingan iran ai.

8 Sii ko telondog a gawii kagiya makaoma so manga Pilistiyo sa kapetebani ran ko miyamatay na miyailay iran so manga bangkay i Saolo ago so telo kataw a wata iyan a kikakekelit roo ko Palaw a Gilbowa.

9 Na piyotol iran on so olo niyan ago likas iran on so raben iyan, na somiyogo siran ko dalem a inged o manga Pilistiyo ka pekalangkapen iran on so totol sii ko timplo o manga

barahala iran ago sii ko bangsa iran a manga taw.

10 Oriyan iyan na tiyago iran so raben iyan sii ko timplo o barahala a Astorit, na inideket iran so lawas iyan ko keleb o siti a Bit San.

11 Kagiya maneg o manga taw sa Yabis Giliyad o antonaa i pinggolaola o manga Pilistiyo ki Saolo

12 Na gomiyanat so langon a manga wawaraw a mama na lomiyalakaw siran ko miyababasa gawii a somiyong sa Bit San. Kinowa iran so manga lawas i Saolo ago so manga wata iyan sii ko keleb a Bit San na komiyasoy siran sa Yabis na roo iran siran tiyotong.

13 Na kinowa iran so manga tolan iran na inilebeng iran ko atag o mala a kayo sii sa Yabis, na mipowasa siran ko miyakapito gawii.